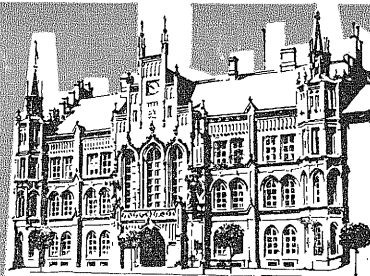


Novobudžovská

Ročník VI.
21. 12. 1979



Číslo 2

Z P R A V O D A J

FRANTIŠEK BRANISLAV

Nad rozepsanou abecedou



*Tvá hlava nad sešitem skloněná,
nad rozepsanou abecedou.
Dnes jenom z inkoustu jsou písmena,
ty ještě nevíš, kam tě vedou.*

*Až z písmen slova složíš zakrátko,
kytici slov až svážeš větou,
k prameni poběžíš, mé děvčátko,
se džbánem, který z hlíny hnetou.*

*Na ruku tvou se dívám dojatě
a starost vkládám do otázky:
jak budeš žít, co v žití čeká tě?*

*Svět z nadějí je, je z ran a lásky.
Dnes život prosím: Bolest neznamou
ji učíš a chraň viru mládí,
kde jarní slova nikdy nezklamou,
v ovocnou alej roky řadí.*

*Kěž z rouhavých slov nezni žaloba,
ať zrádný ať tě neporaní,
ať v srdci vždy se slovo podobá
Nepadej, stíne, v její psaní!*

*V plnosti slunce stín nás nemíjí,
obiakem padá na proud vody.
Zahlédnes děsivý stín na zmíjí,
až sáhneš do trav pro jahody?*

*Tvá hlava nad sešitem skloněná,
nad rozepsanou abecedou.
Dnes jenom z inkoustu jsou písmena,
ty ještě nevíš, kam tě vedou.*

*Jsou v dálkách města, řeky, nádraží,
letadlo, lehce v mračích mizí
a na moři loď vlny proráží,
břeh v dálce prosvětlují břízy.*

*Na ruku tvou se dívám dojatě
a starost vkládám do otázky:
Děvenko má, co v žití čeká tě?
Svět z nadějí je, je z ran a z lásky.*

*Jak okraj studny pevně z kamení —
svět krásný jednou ze slov vystav.
Piš abecedu, piš jí při snění ...
Tam v modru leží stastný přístav.*

Dosavadní výsledky VP NF

Ve velkém sále sokolovny v Novém Bydžově se 26. října 1979 konalo slavnostní zasedání MěV KSC, MěV NF a MěNV při příležitosti dokončených akcí Z. Slavnostnímu zasedání byli přítomni člen představenstva OV KSC a předseda ONV s. Miroslav Váša, zástupci VěKNV vedoucí organizačního odboru s. Svoboda, poslanec VěKNV s. Josef Kaplan, poslanci a vedoucí odborů ONV v Hradci Králové a další milí hosté.

Po zahájení slavnostního zasedání předsedou MěV KSC s. Josefem Gruberm vystoupil člen MěV KSC a předseda MěNV s. Josef Kunt, aby informoval orgány o dosavadních výsledcích plnění VP NF a úkolech do konce volebního období.

Po té byla odměněna řada závodů a provozů, společenských organizací, občanských výborů a občanů za podíl na realizaci VP NF.

Člen představenstva OV KSC a předseda ONV poděkoval orgánům a občanům za výsledky, kterých bylo dosaženo při realizaci úkolů VP NF a předal do rukou předsedy MěV KSC, NF a MěNV čestné uznání, které rada ONV městu Nový Bydžov udělila.

Po skončení slavnostního zasedání bylo provedeno slavnostní otevření nového sálu sokolovny, jehož uživatelem se stává TJ Jiskra Nový Bydžov.

Z projevu předsedy vyjímáme:

Vynaložili jsme velké úsilí při plnění náročných úkolů volebního programu, který se nám přes všechny potíže daří úspěšně naplňovat. Všichni dobří občané našeho města si této práce upřímně váží a sami se na výsledcích této práce také účinně podílejí.

Sami dobře víte, že poslední léta jsou ve všech směrech náročná. Těžkosti a problémy provázejí každého z nás, prověřují vztah k naší společné věci. Prověřují stupeň odhodlání, obětavosti, tvůrčího úsilí a dovednosti poprat se s těžkostí a plně je zvládnout.

JOSEF KUNT,
předseda MěNV

nout. Samozřejmě najdou se i u nás panikáři a malověrní, kterým je každá sebemenší překážka těžká a neodstratitelná.

Všichni dobře víme, že zejména v ekonomice neprožíváme klidné měsíce a léta. Nebylo tomu tak ostatně nikdy. Dnes však je situace o to složitější, že došlo k souběhu podstatných

je v závislosti na ekonomických podmínkách a bude i v budoucnu stále složitější a náročnější.

Přistupuje k tomu v podmínkách práce národních výborů i ta skutečnost, že musíme hledat cesty, jak vyčerpané zdroje extenzivního růstu nahradit v plném rozsahu intenzivními činiteli, to znamená zejména využití a rozšíření iniciativy našich lidí na plnění úkolů volebního programu Národní fronty, využití místních materiálových zdrojů, opakovaných projektů apodobně.

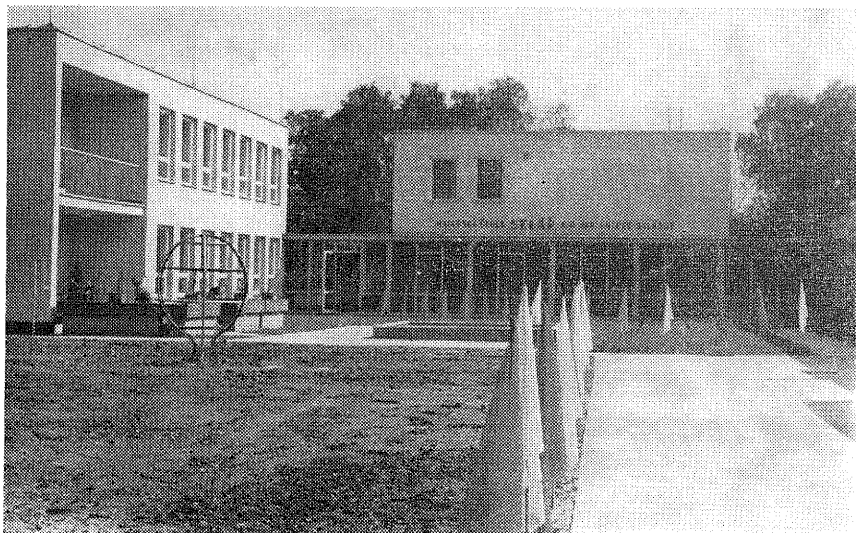
Je to dáno především tím, že v současném období vyvstává nejen před



změn ve vnějších i vnitřních podmínkách fungování naší ekonomiky. To je úzce spojeno i s celkovou prací národních výborů, která je přímo odvislá od dané situace. Blíže to vyjadřuje zejména ten fakt, že dosažený vysoký stupeň rozvoje naší společnosti je charakterizován vysokým životním standardem, který neusále vyvolává nové a nové potřeby, jejichž uspokojování

námi, ale před celým světem nutnost podstatně lépe využívat veškerých vlastních zdrojů. To bylo zcela jednoznačně řešeno již na XV. sjezdu KSC a dalších zasedáních ÚV KSC. Současná situace klade zcela nové požadavky na celé naše národní hospodářství, tedy i na všechny stupně národních výborů i na každého z nás.

Jak se nám daří zabezpečovat linii a úkoly XV. sjezdu KSC vyjádřené a konkretizované ve volebním programu Národní fronty? Pracujeme již téměř 3 roky volebního období, a to nám umožňuje posoudit, kde nám jdou věci dobře a které úkoly naopak nezvládneme. Mimořádná péče byla a je věnována zabezpečování všech úkolů, a to jak v oblasti politicko-výchovné a organizátorské činnosti, tak i v ekonomicko-sociální oblasti. Hlavní úkoly politicko-výchovné práce, které jsou každoročně vyjádřeny v jednotném plánu kulturně výchovné činnosti, se daří díky dobré práci kulturních zařízení úspěšně zajišťovat. Zůstává však faktem, že účinnost výchovného působení je zatím nízká, zejména pokud jde o rozsah. Příčiny je třeba spatřovat v nižší účasti občanů na jednotlivých výchovných akcích. Jeví se nutnost aktivnějšího zapojování občanských výborů a organizací Národní fronty při organizování jednotlivých akcí.



V činnosti aktivů komisí a občanských výborů je věnována pozornost problematice občanského soužití a rozvíjení nových, socialistických vztahů mezi občany. Organizují se besedy se soubencí, hovory s mládeží, besedy s orgány Veřejné bezpečnosti, pracovníky soudu, prokuratury a státního notářství. Prostřednictvím Sboru pro občanské záležitosti se rozvíjejí a budují nové tradice oslav a aktů významných okamžiků v životě člověka. Rozšířil se počet smutečních řečníků, připravuje se vítání občanů, kteří se do města přistěhovali. Pravidelně na dobré úrovni se organizují svatby, vítání občanů, rozloučení s branci, předávání

nalitý na území města. O rozvoji zájmové činnosti občanů svědčí jejich účast na činnosti Filmového klubu, Klubu přátel sovětského filmu, vážné hudby, svědčí o tom i činnost divadelního souboru Jirásek, fotoklubu, Hi-fi klubu a dalších. Počínaje letošním rokem jsou vytvářeny též podmínky pro činnost dětského dechového orchestru při Lidové škole umění. Pozornost je věnována též rozvoji tělovýchovy a sportu. Pravidelně jsou organizovány sportovní soutěže a přebory, jak pro děti a mládež, tak i pro dospělé. Jmenujme alespoň některé, jako je cyklistický závod Družby, orientační běh vítězství, přespolní štafetový běh, olympiády

však bude třeba věnovat více pozornosti.

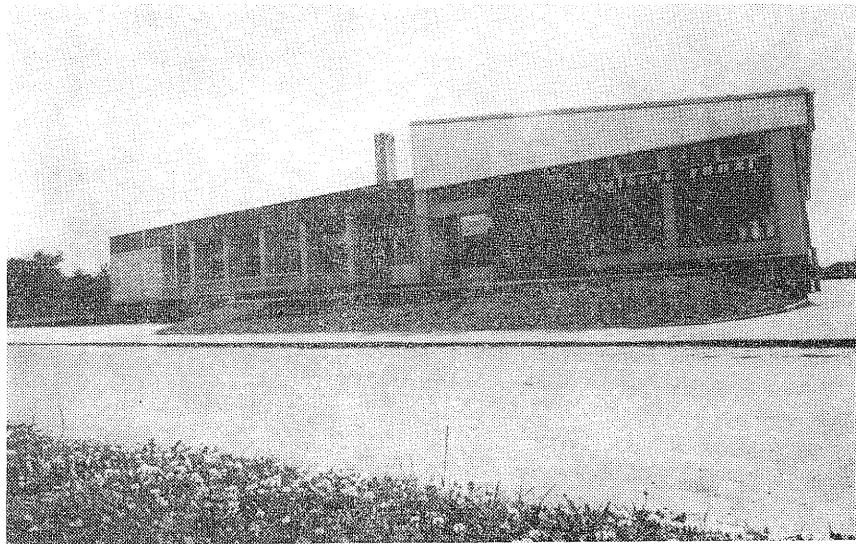
Slabým místem, kde lze hledat rezervy a kterému je třeba věnovat nemálo pozornosti, byla a stále zůstává celá oblast politicko-organizačnické práce. Nedostatky v této oblasti snižují výsledný efekt a účinnost jak v politicko-výchovné, tak i ekonomicko-sociální oblasti. Na tom, jak dokážeme získat občany pro plnění všech úkolů XV. sjezdu KSČ a volebního programu NF, jsou odvislé dosažené výsledky co do kvantity, ale i kvality. V práci poslanceckého sboru je třeba konstatovat, že většina poslanců plní jim svěřené úkoly dobře. Radou a pomocí se na naší práci podílejí i poslanci vyšších stupňů národních výborů zastupitelství orgánů. Chtěl bych jim za jejich účinnou pomoc jménem orgánu Městského národního výboru poděkovat.

Dobře se rozvíjí i práce občanských výborů, bez jejichž pomoci bychom nedosáhli všech výsledků, o nichž dnes hovoříme. Vysoce si vážíme nezištné a obětavé práce funkcionářů občanských výborů, zejména pak s. Žily, s. Šádka Jaroslava, s. Troiny, s. Orcta, s. Tobiška, soudruzek Čeřenové a Jechové a dalších neimenovaných. V práci občanských výborů je třeba i nadále oceňovat pozornost pravidelné schůzové činnosti, ale i účasti a činnosti poslanců na jednáních občanských výborů i obsahové úrovni jednotlivých schůzek. Řada problémů životního prostředí v jednotlivých obvodech se dá řešit přímo bez požadavků k orgánům Městského národního výboru.

Vysoce si vážíme dobré spolupráce s jednotlivými společenskými organizacemi Národní fronty, zejména pak oddílu ZO svazu požární ochrany, Českého mysliveckého svazu, tělovýchovné jednoty Jiskra, organizací Českého červeného kříže, Svazarmu, SČSP, SSM a dalších na realizaci jak politicko-výchovné, tak ekonomicko-sociální části volebního programu.

Chceme dnes z tohoto místa poděkovat též pracujícím našich závodů a

Pokračování na str. 4



občanských průkazů, maturitních vysvědčení, výučních listů a další akce.

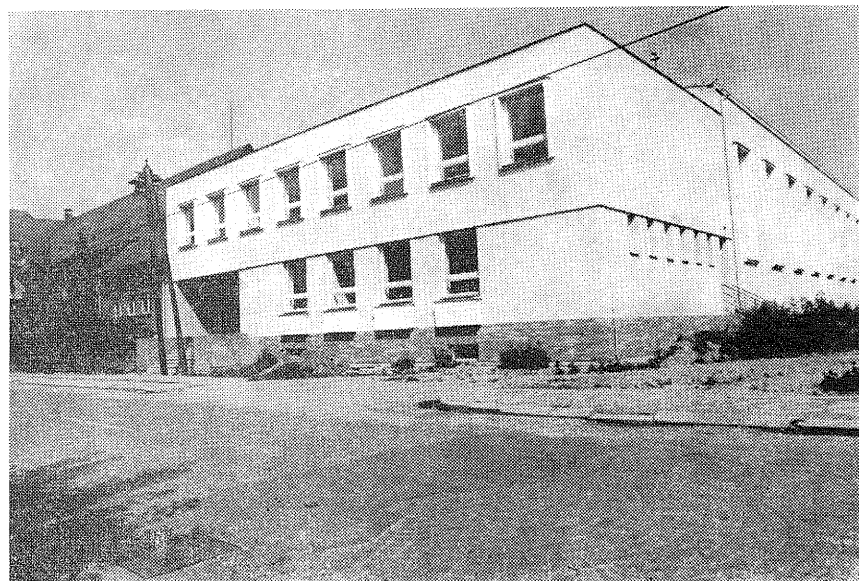
Pravidelně každoročně jsou na závodech, organizacích Národní fronty a občanských výborech uzavírány socialistické závazky, a to jak na plnění úkolů 6. pětiletého plánu, tak i na plnění úkolů volebního programu Národní fronty. Postupně dochází k zapojování mládeže a dospělých do veřejně prospěšných prací přebíráním patronátů nad veřejnými prostranstvími, kulturními památkami i nad investičními akcemi volebního programu NF.

Všechny školy prvního a druhého cyklu procházejí postupně obsahovou a organizační přestavbou školství. Dosud však trvá nedostatek prostor pro mimoškolní činnost, školní stravování, pro činnost družin a klubů, nedostatek vedoucích zájmových kroužků a oddílů pionýrské organizace SSM. Dobře pracují sdružení rodičů a přátel školy na jednotlivých školách. Společně s orgánem státní správy se podílejí na výchově mladé generace, boji proti kriminalitě a řešení ostatních problémů výchovně vzdělávací soustavy. Městský národní výbor postupně vytváří podmínky pro stabilizaci učitelových kádrů.

Nemálo pozornost je věnována dodržování socialistického právního řádu. Pravidelně se projednává stav v dodržování veřejného pořádku a krimina-

pracujících a mládeže, masové pochody za zdravím a další.

Nemálo pozornost se věnuje přípravě celostátní spartakiády v roce 1980, již bude předcházet okrsková spartakiáda v našem městě. Postupně se též vytvářejí materiální podmínky pro rozvoj tělovýchovy. Využití vybudovaných ploch



provozů, závodním výborům ROH a vedoucím pracovníkům za jejich pomoc při realizaci ekonomicko sociální části volebního programu NF.

Naše poděkování patří zejména pracujícím Okresního stavebního podniku, Jabloneckých skláren, n. p. Silnice, Železnobrodského skla, Východočeských dřevařských závodů, Průmyslu mléčné výživy a dalších.

Vysoce si vážíme pomoci našich družstevníků JZD ČSSP a JZD Rudá hvězda Králíky. Poděkování patří též příslušníkům Obvodního oddělení Veřejné bezpečnosti, členům jednotky pomocné stráže Veřejné bezpečnosti a dalším nejmenovaným.

Kvalita prováděné politicko-výchovné a organizátorské činnosti se přímo odráží ve vlastní realizaci ekonomicko sociální části volebního programu NF. Jednou ze základních otázek zlepšování životní úrovně obyvatelstva zůstává i nadále řešení bytového problému. I když v této pětiletce bude vybudováno více jak 90 byt. jednotek formou státní a družstevní výstavby a v individuální výstavbě rodinných domků postaveno více jak 130 bytových jednotek, nestačí výstavba nových bytů požadavkům našich obyvatel. Problém prohlubuje i nedostatek vhodných prostorů pro další výstavbu rodinných domků. Stávající bytový fond je zastaralý a prostředky určené Podniku bytového hospodářství na jeho údržbu nestačí na zajištění údržby, natož potom pokud jde o modernizaci. Jedinou cestou řešení se ukazuje postupná asanace středu města včetně následné výstavby nových moderních bytů formou družstevní svépomocné a dodavatelské výstavby v souladu s celkovou koncepcí osídlení.

V rámci občanské vybavenosti byla uvedena do provozu prodejna potravin v sídlišti u hřbitova, výrobní lahůdek n. p. Potraviny, rekonstruována mléčná jídelna a další. Rekonstrukcí a modernizací byly zlepšeny prodejní plochy i ostatních obchodních organizací. V souladu se závěry 7. pléna ÚV KSČ a 8. pléna Městského národního výboru se dokončují práce na koncepci

rozvoje obchodu a služeb na území města v 7. pětiletce. Připravuje se rekonstrukce domu čp. 1143 na náměstí na dům oděvů, výstavba domu služeb, moderní sběrný odpadových surovin a další.

Nemalá pozornost je věnována rozvoji školství. Okresní stavební podnik dokončil v letošním roce výstavbu mateřské školy Sklář s kapacitou 120 dětí, která již plně slouží svému účelu.

Připravuje se výstavba jeslí n. p. Průmyslu mléčné výživy s kapacitou 70 míst. Na obou základních devítiletých školách jsou téměř dokončeny adaptační práce a v současné době se připravuje rozsáhlá přístavba ZDŠ v Karlově ul. a výstavba nového moderního domu pionýrů a mládeže. Roz-



šířena byla kapacita školních družin. Postupnou modernizací prochází též budova Lidové školy umění. Generální rekonstrukcí budovy gymnázia vzniknou moderní výukové prostory na této škole. V souladu s obsahovou a organizační přestavbou školství se vytvářejí ve spolupráci s podnikem Eram Hradec Králové podmínky pro přechod stávající učňovské školy na střední odborné učiliště. Modernizací procházejí též prostory Střední zemědělské školy. Na těchto pracech se podílí celá řada učitelů, žáků, studentů a učňů škol a rodičovská veřejnost.

Naše pozornost je soustředěna též na osamělé a potřebné občany, a to nejen formou pečovatelské služby, ale i na další formy práce s touto generací našich občanů. Postupně do konce volebního období chceme rozšířit počet míst v domech pečovatelské služby ze stávajících šesti na 26 ubytovaných občanů. Chceme věnovat větší pozornost politicko-výchovné práci s touto generací, zajistit dosud nedostačující počet pečovatelek a podobně.

I v oblasti zdravotnictví se daří naplňovat cíle a úkoly VP NF. Dokončeno a předáno do užívání bylo moderní zubní středisko, zahájena byla výstavba ubytovny pro 60 zdravotních sester, tolik potřebných pro lůžkovou složku nemocnice. Vybudována byla moderní

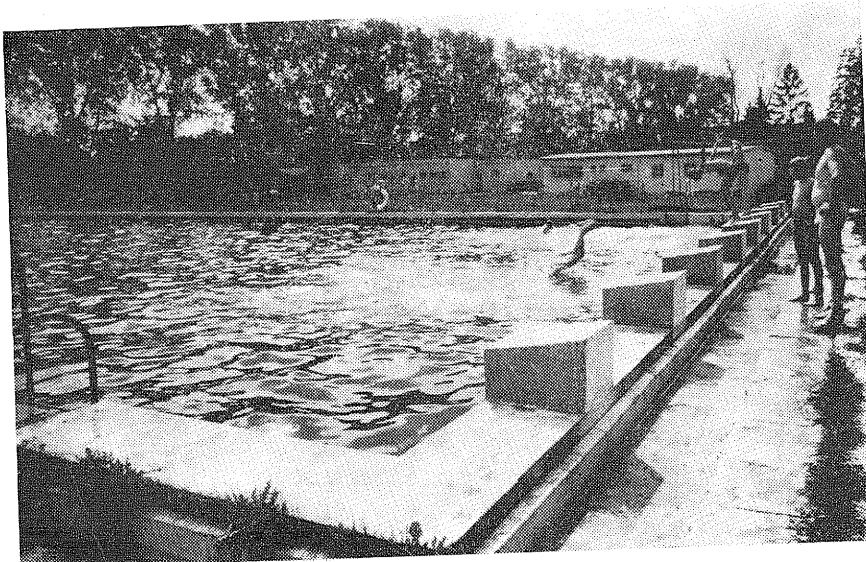
chirurgická ambulance, řeší se problematika interních vyšetřoven, laboratoří a dalších lékařských služeb.

Úspěšně pokračuje i celková kabelizace elektrorozvodů, výstavba potřebných trafostanic a kabelizace telefonní sítě a je tak vytvářen předpoklad pro zahájení automatického telefonního provozu v roce 1980. Úspěšně pokračuje též rekonstrukce vodovodních a kanalizačních řádů. S čím však nejsme spokojeni a kde máme dosud slabiny v naší práci, je především to, že se nám již méně daří uvádět chodníky a komunikace, které byly rozkopány, zpět do původního stavu. Toto je právem občany kritizováno, zhoršuje životní prostředí, ztrpčuje jejich život. Myslíme však, že v těsné součinnosti s občanskými výbory by bylo možno za aktivní účasti občanů jednotlivých obvodů i tyto problémy řešit daleko rychleji, než tomu je dosud.

V průběhu volebního období byly rekonstruovány komunikace Na Švarcavě, v Zábědově, ulice Gallatova, Havlíčkova v Chudonicích a další. V současné době prochází rekonstrukcí komunikace Třebízského, Purkyňova, U plovárny, Mánesova a další.

Počínaje rokem 1980 se připravuje též rekonstrukce průtahových vozovek naším městem.

Po integraci podniku Komunální služby do podniku Služby Hradec Králové byl původní celkový záměr rozvoje podniku upraven v souladu s koncepcí rozvoje podniku Služby Hradec Králové. Rekonstruován byl dům holičsko-kadeřnických služeb, připravuje se výstavba domu služeb, smuteční síně a dalších



objektů bývalých Komunálních služeb Nový Bydžov.

Pozornost je věnována i zlepšování a ochraně životního prostředí. Skoda jen, že většina občanů pečuje o veřejné prostranství a zeleň, a na druhé straně někteří naši spoluobčané tyto hodnoty bezohledně ničí. Postupně dochází k dalšímu zkvalitňování služeb poskytovaných ze strany technických služeb našeho města. Je však třeba vidět, že náročné úkoly technických služeb nejsou schopni zabezpečit jen sami pracovníci technických služeb, ale že tyto úkoly mohou plnit jen v těsné spolupráci s občanskými výbory a občany.

Soudružky a soudruzi, bylo vykonáno mnoho poctivé a obětavé práce. Přes všechny potíže, které nás při realizaci provázejí, se daří úspěšně realizovat úkoly volebního programu NF. Máme mnoho lidí, kteří nehledíc na svůj volný čas, nezištně a obětavě pomáhají tam, kde jejich pomoc je třeba. Jsou to lidé, jejichž přesvědčení je doslova nutí nesmiřovat se s dosaženým a s nedostatky. Sami je iniciativně pomáhají odstraňovat. Nemají to lehké, protože v mnoha případech narážejí na nepochopení, pohodlnost a nedostatek dobré vůle ze strany druhých. Jsou to však lidé, kterých si vážíme, mají naši plnou důvěru a uznání.

Na druhé straně znáte sami z vlastní praxe, že někteří lidé mají svá vlastní kritéria jednání. Nekriticky přesouvají svou odpovědnost na druhé, vyhýbají se dobrovolné práci ve prospěch města, s nikým si to nechťejí rozházet, zkrátka pohybují se tak říkajíc v zákrutu a myslí si „však ono to nějak dopadne“, však on to někdo za nás udělá“. Zcela otevřeně je třeba těmto lidem jednoznačně ukázat, že rostoucí nároky, které tato doba klade na všechny sféry společenské činnosti, se v první řadě týkají každého občana, a tedy i jich samotných. Těmto kritériím musíme také podřídit naši další konkrétní práci.

Hlavním naším bohatstvím byla, je a zůstane poctivá práce našich občanů, vytvářející nové hodnoty ve prospěch člověka, ve prospěch spokojeného života našich obyvatel. S tímto přesvědčením připravujeme i náročný plán roku 1980 i úvahy plánu 7. pětiletky.

Dovolte, soudružky a soudruzi, abych závěrem ještě jednou poděkoval vám a vašim prostřednictvím občanům našeho města, kteří se podíleli na dobrých výsledcích naší společné práce. Jsem přesvědčen, že při plnění náročných úkolů, které máme ještě před sebou, máme ve vás již tradiční a pevnou oporu, že se na vás můžeme plně spolehnout při realizaci těchto náročných úkolů. Věřím, že společnou prací se přičiníme o to, abychom nadcházejícímu 35. výročí osvobození naší vlasti slavnou Sovětskou armádou a XVI. sjezdu KSČ mohli jako nejlepší dar dát to, že jsme nejen splnili úkoly XV. sjezdu strany, ale že jsme tyto úkoly se ctí nám vlastní překročili. Věřím, že i v dalším období uděláme vše pro rozvoj našeho města, ve kterém žijeme, pracujeme a na které jsme také proto právem hrdí.

Třicáté výročí veřejné automobilové dopravy ČSAD

Únorové vítězství pracujícího lidu nad reakcí v r. 1948 a Ústava 9. května dala základ pro socialistický výrobní způsob. Základní článek Ústavy byl promítnut do zákona č. 311/48 Sb. o národních podnicích. Pravidelná silniční doprava byla znárodněna. Vznik národního podniku byl stanoven ke dni 1. 1. 1949 jako nezbytný článek zestátněných odvětví našeho hospodářství a nově se vytvářejících ekonomických vztahů. Její začátky byly velmi těžké, a to hned z několika důvodů: nebyly zkušené řídicí kádry, jež by nově vznikající odvětví řídily, scházely dopravní prostředky s potřebnými technickými parametry, scházely vybavené technické základny, jež by poskytovaly vše potřebné pro dopravní činnost.

Podniková organizační struktura zajišťovala služby v rámci tehdejších jednotlivých krajů po celé CSR. Pod jednotlivá podniková ředitelství spadaly dopravní závody zpravidla se sídlem v okresním městě. Tyto závody za pomoci svých provozoven pak zajišťovaly služby v rámci jednotlivých okresů. Ve vývoji podniku ČSAD došlo k několika změnám v řízení. Prvé řízení po vzniku ČSAD bylo centrální, zajišťované ministerstvem dopravy přes hlavní, později ústřední správu. Ve stáva-

a zásobovacím závodem. Bývalé okresní podniky se tedy staly závody krajského podniku, do kterého převedly svůj majetek i úkoly.

Činnost veřejné automobilové dopravy v Novém Bydžově byla zahájena počátkem r. 1946 jako enkláva Auto správy ČSD Jičín, kde tuto organizaci řídil přednosta s. Němec. Vozový park tvořila dvě nákladní motorová vozidla Dodge, dodaná k nám v rámci akce UNRA. Pracovní kolektiv tvořili řidiči Votoček a Kopecký, závozník Beránek, vedoucí s. Zakouřil. V polovině r. 1946 nastoupil s. Chrástek, po něm další soudruzi: Melichar a Zmatlík. Těchto několik málo jedinců stálo u kolébky veřejné dopravy na Novobydžovsku. Technická základna, na které byla závislá údržba, opravy, garážování a tankování vozidel, nacházela se v tehdejší dvorci v prostorách nynějších Technických služeb města N. Bydžova.

Tento malý pracovní kolektiv plnil důležité poslání při osidlování českého pohraničí, odvozu uhlí ze Severočeské uhelné pánve, přepravě stavebních hmot, výstavbě kulturních domů, zdravotních a rekreačních středisek v Libně a v Rokytnici nad Jizerou. Ale protože k dispozici byla pouze valníková vozidla, veškerá manipulace s ma-



jičím Východočeském kraji byly dva podniky, Hradec Králové a Pardubice. Od 1. 7. 1957 v důsledku vzniku velkých organizačních a územních celků byla zavedena podřízenost KNV. Poté, od 1. 7. 1960, dochází k decentralizaci řízení a zřizují se okresní podniky ČSAD řízené příslušnými ONV. Tento organizační systém trval až do 1. 4. 1963, kdy vznikají opět krajské podniky ČSAD, a tím tedy vzniká v našem kraji jediný národní podnik ČSAD Hradec Králové se svými dopravními a 1 technickým

teriálem se prováděla ručně, což kladlo vysoké nároky na fyzický fond řidičů, zejména při manipulaci se sypkými substráty. Obětavá práce, mládí, elán a pracovní nadšení všech výše jmenovaných dopraváků získaly tomuto kolektivu dobrou pověst jak u obyvatelstva, tak na závodech. Na základě těchto kladů, odváděním poctivé práce dařilo se jim konkurovat silné soukromé autodopravě. Vzpruhou jim byla spokoje-

Pokračování na str. 6

nost zákazníků nebo zákazníkem zasláný pochvalný dopis.

Veřejná autobusová doprava tehdy ještě neexistovala, protože nebyly k dispozici potřebné dopravní prostředky. Proto v té době bylo zcela běžným jevem, že fotbalisté jeli na svůj nedělní zápas na valníkových vozidlech, pod oblouky, pod plachtou na postranních lavičkách.

V roce 1947 při rozrůstání parku motorových vozidel došlo k vyčlenění jednoho vozidla Dodge včetně řidiče Zmatlíka do Chlumce nad Cidlinou, aby zajistil rozvoz režijního uhlí pro zaměstnance ČSD. V roce 1948 došlo k dalšímu početnímu růstu vozového parku na šest nákladních motorových vozidel typů Dodge, Praga, Tatra a Bedford.

Poskytování pomoci našemu zemědělství bylo během řepné kampaně při svozu cukrové řepy z deponovaných skládek ve Vinarech a v Křičově do cukrovaru v Novém Bydžově. Rovněž zpětný odvoz řepných řízků činil značnou položku a nebyl zanedbatelný. Dopravovalo se bez přívěsů, protože nebyly k dispozici. Skládky řepy se prováděla ručně, protože cukrovar neměl k usnadnění ani Elfu.

Díky revolučním změnám, jež rok 1948 sebou přinesl, dosáhl pracující člověk zcela jiného společenského a ekonomického postavení a stal se rozhodujícím činitelem v nově se zrodilých společnostech. Na základě dvouletých dělnických přípravek vyrůstali noví vedoucí a ředitelé závodů. Z tohoto kolektivu byl vybrán řidič Kotrik Štefan, který po absolvování přípravy zastával místo ředitele ČSAD v České Lípě, nyní pracuje jako podnikový ředitel v Ústí nad Labem. Jeho práce pro společnost je vysoce hodnocena v severočeském deníku Průboj. Sňahou tehdejšího vedoucího dopravního enklávy s. Zakouřila bylo hledat cesty dalšího růstu jak kádrového, tak i technického. V důsledku statutu Nového Bydžova jako okresního města, obrátil se v roce 1949 tehdejší podnikový ředitel s. Urbánek na MěNV v Novém Bydžově se žádostí o poskytnutí tří místností pro kanceláře vedení dopravního závodu ČSAD. Neúspěch tehdejšího jednání měl za následek hledání náhradního řešení v tehdejší novobydžovské okrese, které se našlo díky pochopení MěNV v Chlumci nad Cidlinou, který uvolnil, prostory bývalého soudu. Právě tato stará budova dlouhý čas sloužila jako správní budova nově utvořeného dopravního závodu ČSAD 705 Chlumeck nad Cidlinou. Z výše uvedených důvodů pak Nový Bydžov jako jedno z velmi mála okresních měst ztrácející dopravní závod. Provoz ČSAD Nový Bydžov stává se provozovnou dopravního závodu a jeho další rozvoj je z tohoto postavení odvislý. Neodpovídající rozvoj zdejšího provozu ČSAD vzhledem k potřebám ostatních odvětví nesl sebou tendenci budovat v rámci proporcionálního rozvoje silnou závodovou dopravu včetně dopravy JZD. V Chlumci nad Cidlinou pak vyvstal problém se zajištěním práce pro nákladní motorová vozidla. Perspektivnímu řešení napomohl písník Pamětník

a jeho později zmechanizovaná těžba písků.

Od roku 1950 probíhalo postupné začleňování sedmi soukromých autodopravců působících v Novém Bydžově a jeho okolí. Získaná motorová vozidla se skládala z různých typů, a to přinášelo provozní těžkosti plynoucí se zajišťování náhradních dílů a pneumatik. Zestátněná odvětví národního hospodářství nestačila, přestože z existenčních důvodů dopravu nutně potřebovala. Zajišťovala ji tak, jak bylo třeba. Pro hrubé srovnání tehdejší roční průmyslová výroba činila zhruba měsíční výrobu stávajícího národního hospodářství.

V roce 1949 dochází k zahájení dvou pravidelných autobusových linek na tratích Nový Bydžov—Libáň a Nový Bydžov—Kosice. Provoz na těchto linkách byl zajišťován vozidly Praga a Gräft Stift.

Ve vedení dopravního závodu 705 ČSAD Chlumeck nad Cidlinou dochází k zásadnímu obratu v roce 1957 po dosazení nového ředitele s. Otto Mazury, stávajícího podnikového ředitele ČSAD. V roce 1958 se zrodil nápad, podle něhož mělo ČSAD v Chlumci n. C. a v Novém Bydžově zajistit komplexně veškerou dopravu řepy ze skládek do cukrovaru a odvoz řepných řízků a surového cukru do rafinerie.

Pro dopravní závod ČSAD v Chlumci n. C., který byl tehdy vybaven poměrně slušnou dopravní technikou, začalo plnění nelehkého úkolu. Pro jistotu byly připraveny dva vlaky po čtrnácti vagoněch, které měly zajistit dopravu starým způsobem v případě, že ČSAD dojdou síly.

První kampaně však ukázaly, že silniční doprava ČSAD je schopna úkoly v řepné kampani zvládnout. Nasazením sklápěčích vozidel T 111 se dvěma propojenými pětitonovými přívěsy bylo dosahováno vysoké produktivity, plánovitosti a organizace práce. Značná úspora železničních vagonů, desítky ušetřených pracovníků cukrovaru při nakládce a vykládce, rychle dopravené řízky pro kvalitní siláž v JZD, to byla odměna těm, kteří se o tuto novou formu práce přičinili. Z celé plejády chlumeckých a novobydžovských pracovníků jmenujme alespoň některé: Miroslava Sirůčka, Miroslava Vlasáka, Josefa Hanzla, Josefa Volejníka, Bohuslava Bartoníčka, Josefa Smutného, Karla Věříše, Oldřicha Draštíka, Oldřicha Pižla, Jaroslava Zimu a Josefa Hadrabu.

Novobydžovský cukrovar patří svou kapacitou mezi střední závody a v kampani zpracuje průměrně kolem 75.000 tun řepy. Loni to bylo 116.000 tun řepy a vozidla ČSAD z tohoto množství přepravila 85.000 tun cukrovky a 28.600 tun řepných řízků.

Uplynulých deset let přineslo mnoho nového v automobilové a nakládací technice, vybudovaly se zpevněné skládky, zlepšily přepravní cesty, vyrostly nové zemědělské objekty. Vyzkoušená forma komplexní dopravy v cukrovaru Nový Bydžov se postupně rozšiřovala do dalších závodů a od roku 1973 se tímto způsobem obsluhuji

všechny cukrovary v kraji. Současná usnesení vlády doporučují tento osvědčený způsob aplikovat v celé republice. Vyšší růst pracovníků novobydžovského provozu na stávajících 85 je ovlivněn i převodem SKZ ČSD do systému SBS ČSAD od 1. 1. 1978, kdy jsou kusové zásilky dopravovány jedním systémem s vyšší efektivností a hospodárností pod garancí ČSAD. Rozhodnutí o převedení SKZ do systému SBS přineslo našemu hospodářství značné úspory a vytváří podmínky pro další racionalizaci.

Přeprava řepy, řepných řízků, obilí, brambor, kukuřice na siláž, zeleniny, ovoce a dalších zemědělských plodin představuje 9—10 % celkem přepravených tun nákladními vozidly.

Vnitrostátní nákladní doprava ČSAD zabezpečuje mimo hlavní úkoly i potřeby mimořádného charakteru a to nejen v kraji, ale i mimo kraj. Pracující provozu dovedou přes všechny potíže plnit zodpovědně své úkoly i tam, kde je to nejvíce potřeba, jako příkladně při zajišťování přepravy spotřebitelského a energetického uhlí i za krajně nepříznivých povětrnostních podmínek. Politické a státní orgány tyto výsledky ocenily svým poděkováním a uznáním.

Do socialistické soutěže je zapojeno 91 % pracovníků. Ve vyšší socialistické soutěži je zapojen jeden kolektiv BSP osobních řidičů. Ocenění pracovníků zásluh jednotlivců bylo vyjádřeno propůjčením rezortních vyznamenání:

„Nejlepší pracovník dopravy“ —
3 pracovníci,

„Nejlepší pracovník podniku“ —
5 pracovníků.

V socialistické soutěži „Jezdím bez nehod a dopravních závad“ jsou na provozu zapojeni všichni řidiči. Více než 1.000.000 km ujelo 5 řidičů osobního provozu, jsou to tito soudruzi: Josef Chrástek, Jaroslav Vondruška, Josef Smutný, Vladimír Kulich, Josef Kubec.

V letošním roce jejich řady má naději rozšířit Jiří Patka. Protože vývoj a potřeby neustálého zvyšování produktivity dopravy jdou neustále vpřed, bylo třeba i na tomto provozu vytvářet odpovídající pracovní a životní podmínky. Usilovná práce kolektivu i jednotlivců dokázala postupně z tohoto pracoviště vytvořit hezké prostředí.

Třicet let budování veřejné silniční dopravy v n. p. ČSAD má za sebou mnoho pracovních úspěchů. Je jen třeba v nastoupené cestě pokračovat po vzoru zaslužilých a obětavých pracovníků k naplnění hesla: Socialisticky pracovat — socialisticky žít. Šk.



Kyselo a jiné kuchyňské recepty z Novobydžovska

Kyselo je dnes známé jako podkrkonošská specialita. Nebýt však několika regionálních nadšenců, mezi nimiž zaujímá čelné místo absolvent novobydžovského gymnázia novopacký lékař MUDr. Ladislav Kaizl, jehož nedožitéch osmdesátin jsme loni vzpomněli, bylo by zmizelo právě tak, jak zmizely pece a s nimi domácí pečení chleba v jiných oblastech Čech. Zásluha těchto badatelů lidové výživy v Podkrkonoší spočívala v tom, že se chlebový kvásek dostal do prodejen a tím bylo kyselo zachráněno.

Jinak tomu bylo na příklad na Novobydžovsku. Tady vlna modernizace venkovských domácností ve 20. a 30. letech našeho století smetla i kyselo. Mizely chalupy, v nichž byly pece, a nenašel se nikdo, kdo by kyselo vzkřísil. Dnes je v povědomí starší a části střední generace, a máme-li štěstí, můžeme od některé hospodyně získat i recept.

Kyselo se na Bydžovsku vařilo především v den, kdy se pekli chléb. V některých chudších rodinách se však připravovalo i několikrát do týdne.

Uvádím tři recepty na kyselo, jak jsem je od starých pamětnic zachytil, a několik dalších na méně obvyklá jídla. Recepty ponechávám v původní podobě, aby vynikly některé zvláštnosti lidové mluvy našeho kraje.

Kyselo. Zvaří se osolená voda, do které se přidá na drobnou rozkrájenou cibuli (1 i víc) a špetka kmínu. Ve zvláštním hrnku se rozkvedlá kvásek. (Ředí se mlékem, ne vodou.) Pak se to do té vařící vody nalije. Konečně rozmícháme smetanu se syrovým vejcem (1 i více), přidáme do hrnce a jen slabounce povaříme, aby se to nezdrlo. Měník

Zvaří se osolená voda, přidá se drobek kmínu. Když se to povaří, tak se rozkvedlá kvásek a zaleje se mlékem nebo smetanou a zavaří se do té vody. Pak se tam pouštějí syrová vejčička (kolik kdo chtěl). Vysoké Veselí

Žitný kvásek se rozdělal ve vodě, aby udělal kaši, pak se přidalo potřebné množství vody a dalo se vařit. Přiměřeně se to osolilo, Někdy se přidávala rozkvedlaná vejčička.

Pivová polévka. Zvaří se půllitr obyčejného piva. Jak se začne vařit, drobek se odstaví, aby se přestalo vařit, a hned se připraví hrnek smetany

s troškou mouky, aby se to zahustilo. Můžeme přidat také žloutky z vajec, aby to bylo lahodnější. Pak se to nechá už jen malinko povařit, aby se smetana nesrazila. Jí se to s rohlíkem nebo s houskou. Zavářka se žádná nedávala. Vysoké Veselí

Vínová polévka. Dědala se podobně. Vysoké Veselí

Pivní polévka. Rozdělá se trochu mouky, osolí a zalije studeným pivem s trochou vody a několika kapkami octa. Pak se to povaří. Někdy se přidávala i vejčička. Mlékosrby

Kuldánky do mléka. Vezme se hrubá mouka, 1 žloutek nebo víc, kus másla, taky z bílku sníh, aby to nebylo jak herda tvrdý, trochu se osolí a udělá se řídkší těsto, aby neteklo. Vedle se svaří mléko, trochu se osolí a osladí, a když se vaří, vykrajují se lžící máčenou v mléce noky a dávají se v tom mléce vařit. Trochu se míchá, aby se nesvařily. Čeká se, až vyplavou na vrch, nebo se zkusí. Jedí se teplé s mlékem. Vysoké Veselí

Dušené kedlubny s vejci. Oloupané kedlubny (nedřevnaté, měkké) se rozkrájí na nudličky, osolí se a dají se povařit na omastku do měkka, podlijí se malou vodou a pak se na to rozklepne vejčičko (1 nebo víc) a podle libosti se nechá podusit. Dobrota nevidaná! Vysoké Veselí

Mrkvanec. To se na jemném struhadle nastrouhá mrkev, podusí se s cukrem tak, aby zůstala hustá, udělá se těsto jako na placky (buchty) — spíš měkčí, obřídejší — hodně se vyválí na vále a dělají se čtverce a hodně se nadějí mrkev. (Mrkev musí být měkká, protože potom v tom těstě se už moc neudělá.) Vysoké Veselí

Mrkvanec. Někdo přidával i trochu pepře. Měník

Řepánky. Řepa se nastrouhá na nudličky, podusí se na omastku, trochu případně přisladí, a když je dost dušená, tak se s ní nadějí. Těsto stejné jako na mrkvanec. Vysoké Veselí

Zelnačky. Udělá se těsto jako na buchty a nadějí se sladkým zelím. Vysoké Veselí

Certle. Rozvaří se cukr, přidá se rum, káva, mléko a sirob, nalije se to na pekáč, a když to začne tuhnout, tak se to krájí. Z Bydžovska

Bohumil Malotín



Znali jsme ho všichni, zejména o svátcích, jmeninách, ale i v době smutku nebo když jsme v neděli pospíchali na hřbitov. Všude v obchodech zavřeno, ale pan **Josef Štefánek** nás nikdy nezklamal. Nabídl třeba z mála, ale nesli jsme si od něho kytičky, které s odbornou péčí a láskou pěstoval.

Odešel rychle, náhle, zanechal zde drahou choť, ale i široké, připravené záhony, na nichž plánoval pěstovat své milované kytičky pro svou oblibu i pro naši radost.

Kdo miluje rostliny, je dobrý člověk, a v tom smyslu budeme vzpomínat na usměvavého zahrádníka, p. Josefa Štefánka.

KDO MILUJE KVĚTINY...

V době, kdy píšeme výše uvedené několik řádků opouští svou zahrádku další příslušník zahradnického cechu, paní **Marie Vídalová**, která dlouhou řadu let po smrti svého muže pěstuje pilně, neúnavně rostliny, potřebné pro náš kuchyňský provoz. Každou středu a sobotu mohli jsme si vybrat její kvalitní výpěstky, které nám s úsměvem balila a podávala. Končíme krásným citátem na jejím úmrtním oznámení: „Rozkvetly květiny, dozrály plody, odešel zahrádník do jiné zahrady.“ R.

Setkání bývalých zaměstnanců ZAZ

Měsíc květen, nejkrásnější měsíc roku, je spojen s celou řadou významných historických výročí a událostí, které výrazně ovlivnily vývoj a utváření našeho socialistického státu a společnosti.

V ZAZ n. p., závod 5, Nový Bydžov je tento měsíc ještě navíc symbolem tradičního setkání bývalých zaměstnanců závodu, kteří již odešli na zasloužený odpočinek po celoživotní práci. Tato tradice zde vznikla z iniciativy vedení závodu a ZV ROH v roce 1972, kdy se také uskutečnilo první setkání bývalých zaměstnanců závodu.

Dne 6. května letošního roku se sešli bývalí zaměstnanci závodu již po osmé, aby si na půdě továrny připomenuli neplodnější roky svého života, aby se opět setkali se svými spolupracovníky, i s těmi, kteří nastoupili na jejich místa. Sešli se, aby se opět, alespoň na několik okamžiků, vrátili do svých dílen a provozů, ke svým strojům a do svých pracovních kolektivů.

Je potěšitelné, že ze 108 pozvaných se zúčastnilo tohoto setkání 59 bývalých zaměstnanců, 49 mužů a 10 žen. Opět, stejně jako v minulých letech, uvítali mezi sebou i nejstaršího žijícího koželuha s. Jaromíra Vanka (nar. roku 1900), který pracoval v závodě plných 45 let. Žel, s. Vank se tohoto setkání zúčastnil naposled, neboť v září nám došla zpráva o jeho náhlém úmrtí. Pozvání k návštěvě závodu přijal i nejstarší z účastníků setkání s.

Novobydžovští zdravotníci poznávají SSSR

Závodní výbor ROH při novobydžovské nemocnici věnuje velikou pozornost kulturnímu programu a rekreaci pracujících. Zaměstnanci mají možnost zimní i letní rekreace na závodní chatě v Rokytnici nad Jizerou, která se t. č. připravuje pro generální opravu. Kromě toho organizuje kulturní komise krátké zájezdy po tuzemsku a uskutečňuje kratší nebo delší zájezdy do zahraničí.

Po návštěvě NDR a MLR navštívili vybraní pracovníci SSSR. Jejich první zastávkou byl Leningrad, kde položili květiny k památníku obětí II. světové války a poznali nejstarší historické objekty i místa vzniku Velké říjnové revoluce. Navštívili také světově proslulou Ermitáž, kde jsou soustředěny nejkvělejší sbírky evropského malířství. Jeden večer věnovali návštěvě operního představení.

Druhou zastávkou bylo hlavní město Karelské oblasti Petrozavodsk. Tento nejsevernější cíp SSSR se svými nespočetnými jezery a pro Středoevropána neobvyklou panenskou přírodou byl nezapomenutelným zážitkem.

František Hladík, který se narodil v r. 1893.

Po slavnostním zahájení a pietní vzpomínce na soudruhy, kteří se těchto okamžiků nedožili, si účastníci setkání prohlédli svůj bývalý závod. Osobně se tak přesvědčili o rozsáhlých změnách, kterými závod v současné době prochází, seznámili se s pracovními výsledky, kterých bylo kolektivem nynějších pracovníků závodu dosaženo od jejich loňského setkání. Je nutné zdůraznit, že setkání bývalých zaměstnanců závodu nejsou žádným nostalgickým vzpomínáním na „staré zašlé časy“. Svědčí o tom především závěrečná beseda s představiteli závodu a závodních složek, ve které byly proneseny, vedle slov uznání a chvály, i kritické připomínky a upřímné rady na adresu nynějších problémů závodu.

Potěšitelné bylo, že bývalí zaměstnanci závodu projevovali značný zájem o současné dění, zejména pak o novou výstavbu, zavádění nových technologických postupů a výkonných moderních strojů do výroby.

Hluboké uznání a úctu k vykonané práci pro závod pak vyjádřil v závěru setkání jménem všech nynějších zaměstnanců s. ředitel Pospíšil. Zcela samostatně pak vyzdvihl a poděkoval za práci 18 účastníkům setkání bývalých zaměstnanců, kteří i přes svůj věk nadále pomáhají plnit závodu jeho výrobní úkoly.

Ohlas i slova poděkování z řad bývalých zaměstnanců závodu potvrdila, že i letošní setkání splnilo svoje poslání, že však také zároveň zavazuje nynější generaci zaměstnanců, aby pokračovala v budování a dalším rozvoji závodu a navázala tak úspěšně na práci všech účastníků setkání i v příštích letech.

Stanislav Horák

Mládež na kolech

Městský dům pionýrů a mládeže společně s komisí pro mládež a tělovýchovu v Novém Bydžově uspořádaly druhou říjnovou sobotu v rámci oslav 30. výročí založení Pionýrské organizace náborový cyklistický závod jednotlivců. Závod se zúčastnilo na 40 žáků i žákyň ze základních škol v Novém Bydžově a ve Smidarech, kteří startovali v několika věkových kategoriích.

Celá akce měla velmi dobrý průběh i organizační zabezpečení, na němž se aktivně podíleli také členové PS VB a členky ČSČK. Poděkování patří rovněž občanskému výboru č. 4, který se zapojil do přípravy závodu, a podniku Technické služby, který zabezpečil úklid vozovek ve vybraném silničním okruhu ve městě.

Organizátorům závodu se tak podařilo připravit zajímavou sportovní akci a získat zájemce o činnost v cyklistickém kroužku MDPM, jehož členové pod vedením soudruha Tegli dosahují trvale velmi dobrých výsledků.

Josef Svatoň

Turnaj ve stolním tenise

Městský dům pionýrů a mládeže v Novém Bydžově uspořádal 14. listopadu u příležitosti oslav 62. výročí VŘSR turnaj žáků ZDŠ ve stol. tenise.

Tohoto turnaje se zúčastnilo celkem 67 dětí ze ZDŠ Nový Bydžov, Smidary a Hlušice. Akce měla velmi dobré organizační zabezpečení i vlastní průběh, poděkování patří TJ Jiskra N. Bydžov, která zapůjčila část hracích stolů.

Vítězem kategorie mladších žáků se stal Roman Kytler ze ZDŠ N. Bydžov, Karlova ulice, v kategorii starších žáků zvítězil Miroslav Krejčí ze ZDŠ Hlušice. Oba si tak, spolu s dalšími, kteří prokázali v turnaji své kvality, zabezpečili postup do okresního kola.

Josef Svatoň

Blahopřejeme

Na konferenci zdravotníků NsP v Novém Bydžově ocenil předseda OVOS s. MUDr. Jiří Vávra dlouholetou práci s. Václava Bílka, který je již od roku 1945 členem závodního výboru — z toho posledních 17 let ve funkci předsedy. Za tuto dobu se práce závodního výboru podstatně zkvalitnila, na čemž má s. Václav Bílek nemalou zásluhu. Z pověření ÚRO mu s. MUDr. Jiří Vávra poděkoval a předal mu vysoké vyznamenání — stříbrný odznak „Za obětavou práci v ROH“ a popřál mu do další odborářské práce hodně zdraví a úspěchů.

A. V.

Vzpomínka na učitele našeho mládí

V našem městě dosud žijí občané, kteří jako bývalí žáci vzpomínají s úctou na své učitele z obecné a měšťanské školy novobydžovské. Jim bych chtěl oživit vzpomínky na učitele, které představuje obrázek učitelského sboru zdejší chlapecké školy obecné a měšťanské školy z prvních let našeho století.

V popise učitelů na obrázku jsem se držel jednak vlastního poznání, jednak jsem se obracel na známé osoby pokročilého věku, které byly žáky těchto učitelů. Až na dvě osoby, jejichž jména ani letití rodáci nepoznali, o všech ostatních zmiňuji se krátkou charakteristikou, a pokud je mi známo, i životem kolem nich.

Těmto starým, zkušeným pedagogům jsme vděční za uvedení do krás naší mateřštiny, do začátků jazykové kultury, do logické soustavy myšlení se schopností jasně se vyjadřovat. Oni nás učili poznávat náš rodný kraj, zpívat naše národní písně a formovali náš charakter.

Na našem obrázku první odleva je Václav Červený. Muž plný životního optimismu, s jemným, výstižným humorem. Pocházel z Nemyčevsi v okrese jičínském, kde se narodil 16. 5. 1878. Vystudoval učitelský ústav v Jičíně. První jeho učitelské místo bylo v Lišicích, další Lužec a po zkouškách učitelské způsobilosti pro školy měšťanské učil na měšťanské škole v Chlumci nad Cidlinou, a to do roku 1922. Toho roku přechází na měšťanskou školu chlapeckou do Nového Bydžova. Zde se stává zastupujícím ředitelem po smrti ředitele Cabicara, též zkušeného a moudrého pedagoga, ale zanedlouho 20. 5. 1925 umírá.

Druhý stojící je Bohumil Čížek, novopacký rodák, výborný varhaník, dirigent a oblíbený sbormistr zpěváckého spolku Lubor-Ludiše. Byl též učitelem zpěvu a hudby na zdejšími reálném gymnáziu. Byl to velmi hodný a jemný člověk, do sebe zahloubaný, moudrý a rozvážný učitel. Alfou a omegou jeho života byl zpěv a hudba. Zemřel v Novém Bydžově 16. 8. 1919 ve věku 60 let.

Vedle něho stojí učitel Polák, pozdější ředitel měšťanské školy v Chlumci nad Cidlinou. Dožil se vysokého věku v dobrém stavu duševní i tělesné svěžesti.

Čtvrtý stojící je učitel obecné školy Jan Hadinec. Věnoval se nám s neobvyčejnou péčí a svým mladým, energickým učitelským elánem vedl nás cílevědomě k získání širokých znalostí. Nás, kandidáty přijímacích zkoušek do gymnázia, zval na odpolední hodiny a procvičoval s námi matematiku, úsudky početní, pravopis, rozbor větný, takže všichni jsme při přijímacích pohovorech výborně obstáli. Rád jsem ho vždycky potkával, pohovořil s ním a zavzpomínal na žákovská léta a jeho skvělé pedagogické umění. Dožil se poměrně vysokého věku — 84 let. Zemřel 27. 9. 1965.

Vedle Jana Hadince stojí katecheta Emanuel Čihák a další stojící je též kněz P. Kozel.

Sedmý stojící je Jan Kalina, znamenitý přísný pedagog, obětavý a záněcený učitel. Mnoho naučil a svým vážným vystupováním a přísným pohledem dovedl ve třídě udržet příkladnou kázeň a potřebný klid k soustředěné pozornosti žactva. Byl to výtečný hudebník, především violista, ovládal též housle a hrál i na basu. Byl pozoruhodným zpěvákem širokého hlasového fondu, takže svým výborným hlasem mohl zpívat jak v prvním tenoru, tak v druhém basu. Myslím, že jeho kvarteta, uložená ve zdejšímu muzeu, nebyla dosud náležitě zhodnocena, ani využita.

maturitě byl ustanoven podučitelem v Kosicích a zároveň vykonával funkci varhaníka v Mlékosrbech. Po několika letech se přestěhoval s celou rodinou do Sloupna u Nového Bydžova, aby dorůstající děti mohly navštěvovat nedaleké školy v Novém Bydžově. Po uprázdění učitelského místa v Novém Bydžově se stěhuje do města. Zde se stal řídícím učitelem. V této funkci působil do roku 1923. Byl výborným hudebníkem a zpěvákem, velmi činným členem zpěváckého spolku Lubor-Ludiše, ale též spolku okrašlovacího, kde věnoval vzornou péči vzrůstu a



Vedle učitele Kaliny stojí ředitel Fr. Macek. Vedle své školní činnosti byl neúnavným a obětavým organizátorem zpěváckého spolku Lubor-Ludiše, kde byl 10 let předsedou, sám výskolený zpěvák — basista. Byl to velmi přísný, energický učitel, jinak velmi vlídný a společenský muž. Svou pedagogickou dovedností dovedl soustředit pozornost žactva na svůj výklad, a proto hodně naučil. Ředitel František Macek se narodil dne 19. 4. 1883 v Soběrazi u Jičína. Vystudoval učitelský ústav v Jičíně. Do Nového Bydžova přišel v roce 1906 a žil zde do své smrti, do roku 1956. Svou učitelskou dráhu končil v roce 1952 jako ředitel měšťanské školy ve Skřivanech.

Poslední stojící je učitel Augustin Janatka, mírný, přívětivý, usměvavý pedagog, kterého jsme měli velmi rádi. Učil nás ve druhé třídě obecné školy. Velmi rád jsem se s ním setkával po letech jako středoškolský student i jako univerzitán. Vital mě vždy svým dobrodružným úsměvem i upřímným stiskem ruky.

Prvního sedícího zleva se nám nepodařilo zjistit. Druhý sedící je řídící učitel Jan Čížek, rodák z nedalekých Kosic, kde se narodil roku 1863. Vystudoval učitelský ústav v Jičíně a po

ošetřování městských sadů, jejich čistotě a v nich dostatečnému počtu laviček pro odpočinek, což s vděčností kvitovali staří lidé a penzisté při svých procházkách při návštěvě hřbitova či při nedělním výletu na Chlum s restaurací Venturkou.

Vedle řídícího učitele Jana Čížka sedí ředitel měšťanské chlapecké školy Josef Karban, rodák z Dolního Bousova u Sobotky. Zde se narodil 21. 10. 1856. Moudrý, zkušený pedagog, charakterem velmi ušlechtilý člověk byl nadšeným hudebníkem a zpěvákem, v letech 1914—1921 vedl jako předseda bydžovský zpěvácký spolek Lubor-Ludiše. Za svou činnost ve zpěváckém spolku byl zvolen jeho čestným členem v roce 1921.

Vedle ředitele Karbana sedí ředitel František Vinikláš. F. Vinikláš se narodil 16. 3. 1861 v Nové Voznici u Nechanic. Studoval na reálce v Hradci Králové a v roce 1882 absolvoval hradecký učitelský ústav. Po maturitě přichází do Jaseně v politickém okrese královéhradeckém a odtud se dostává jako dvaadvacetiletý do Konradce pod Blánkem, kde učil do 28. 2. 1886. Pro zájmovost uvádím roční služné Viniklářovo při nástupu učitelské služby

Pokračování na str. 10

v Konradci. Jeho roční příjem činil 350 zlatých a k tomu naturální byt. V roce 1886 dostává F. Vinikláš místo mladšího učitele v Lovčicích. Po více jak desetiletém působení dostává se jako správce školy do Kobylic a odtud po pěti letech přechází na měšťanskou školu chlapeckou do Nového Bydžova. Zde působí 21 a půl roku. Ředitel Vinikláš byl učitel velmi vzdělaný. Absolvoval zkoušky učitelské způsobilosti pro školy měšťanské z oboru historicko-gramatického i z oboru přírodovědeckého s kreslením a krasopisem. Navštěvoval také kursy pro vyučování polnímu hospodářství, tělocvičný, štěpařsko-ovocný, prázdninový kurs francouzštiny, kurs kreslení dle volnějších metod, modelování v hlíně a posléze i kurs obchodních nauk. V roce 1923 odchází jako ředitel měšťanské školy do Lysé nad Lab. a odtud po 43 letech školní služby v roce 1925 na zasloužený odpočinek. Byl to učitel, který svým milým pohledem dovedl přímo hladit a rázem si získával důvěru. Svým vzorným charakterem budil úctu všech žáků a kolegů. Umírá po velkém utrpení krutým onemocněním TBC 21. 2. 1929 ve věku 68 let.

Vedle ředitele Vinikláře sedí ředitel nižší reálky novobydžovské, ředitel měšťanské školy chlapecké a pozdější školní inspektor Petr Ritter, zkušený, moudrý pedagog, který se velmi zasloužil o rozvoj novobydžovského školství. Učitele, sedícího vedle inspektora P. Rittra, jsme nezjistili. Vedle něho sedí učitel Fousek, o němž jsem rovněž nezískal žádné zprávy.

U učitele Fouska sedí dlouholetý, energický ředitel měšťanské chlapecké školy Josef Koudelka. Rodák z Louko-

nos, kde se narodil 1. 4. 1861. Byl absolventem pražského učitelského ústavu. Učitelský ústav v Praze vedle akademického gymnázia náležel v té době k velmi proslulým středním školám. Ředitel J. Koudelka vedle své úspěšné pedagogické činnosti věnoval se správcováním měst. muzea. Muzeum spravoval přes 30 let (1901–1934). Byl velmi pilným sběratelem zajímavých exponátů, zachraňoval po celém novobydžovském okolí výtvořivý lidového umění. Spolupracoval též na archeologickém průzkumu Novobydžovska s univerzitním profesorem Dr. Josefem Schránílem, vědcem a učencem širokého rozhledu ve svém oboru. Ředitel Josef Koudelka byl rozvázný ředitel, dobrý organizátor, moudrý a přísný pedagog. Život ho postihl velmi krutě. V posledních letech svého života ztratil úplně zrak. V roce 1935 mu bylo uděleno čestné občanství našeho města vzhledem k jeho bohaté činnosti pro bydžovskou společnost i pro jeho pedagogické mistrovství. Ředitel J. Koudelka zemřel téměř ve věku 86 let 22. 5. 1947.

Poslední sedící je ředitel Bohumil Josek. Narodil se v Novém Bydžově dne 19. února 1859. V prvních letech jeho učitelské činnosti zastihujeme ho v Chlumci nad Cidlinou, kde vedle svého učitelského působení pracuje pilně v Sokole. Dalším jeho učitelským místem je jeho rodné město, kde se stává ředitelem měšťanské školy dívčí, učňovské školy a zde opět pracuje obětavě v Sokole, ve zpěváckém spolku a účastní se veškeré kulturní práce ve městě. Ředitel Bohumil Josek umírá dne 17. 4. 1943. Všichni, kdo ho znali, vzpomínají s úctou na jeho práci učitelskou a společenskou.

Laskavý čtenář mi jistě dovolí, abych s vděčností vzpomněl svých nezapomenutelných učitelů z obecné školy, kteří nejsou na obrázku.

V první třídě nás skvěle vedl pozdější zdejší inspektor František Šádek, mistr svého oboru, ve třetí třídě znamenitá, energická učitelka Marie Nechvátalová, záhy zesnulá, sestra řídícího učitele Jaroslava Nechvátala, který v plné svěžesti duševní i tělesné žije se svou chotí ve svých 91 letech v Chlumci nad Cidlinou. S úctou též vzpomínám na svého učitele ze čtvrté třídy obecné školy, pozdějšího ředitele rodinné školy Zdeňka Hrnčíře, vynikajícího znalce české literatury, který žil do vysokého věku v Lázních Poděbradech.

Dívám-li se pohledem mládí na školu dřívější a dnešní, mám za to, že dnešní škola je daleko náročnější. Učební látka je rozsáhlejší a od žáka vyžaduje poctivou domácí přípravu.

Mládež je stejná, plná mladistvé energie, vybočovala někdy jako dnes z mezí kázně a slušnosti, ale tyto přestupky si vyřídila škola sama a mnohdy byly ještě dozvuky v domácím rodinném prostředí.

Učitel měl ve společnosti váhu jako vychovatel mládeže i jako občan. V penzi, měl-li nějakého koníčka, jenom spolkařil. Dožíval se poměrně vysokého věku. Tolik z dávných vzpomínek.

S úctou, obdivem a vděčností vzpomínám na tyto vzácné pedagogy. Věřím, že i dnes by si mnozí z nich odnášeli z březnového Dne učitelů za své pedagogické mistrovství, za lásku ke škole a svěřeným dětem čestný titul zasloužilý učitel.

Dr. Oldřich Maštálka

Úspěšní mladí zdravotníci



Soutěž třídních zdravotnických hlídek základních devítiletých škol v Novém Bydžově se stala tradicí.

V letošním osmém ročníku, který se uspořádal opět na ZDŠ v Klicperově ulici, zvítězila za I. stupeň hlídka ze ZDŠ v Hlušicích v obsazení: Iva Křehká, Zuzana Loudová, Dagmar Matoušová, Iva Vrabcová.

Ve II. stupni obsadily první místo děti ze VIII. b třídy Klicperova ulice: Lenka Chrudimská, Alena Horáková, Zdenka Kykalová, Jan Ragula, Radek Machač.

Cenu nejlepšího jednotlivce, kterou věnoval předseda Jednoty v Novém Bydžově s. Suchochleb, získala Alena Horáková.

Dobrá úroveň znalostí dětí v poskytování první pomoci a zdárný průběh soutěže předpokládá výbornou spolupráci všech zúčastněných složek, tj. učitelů, zdravotníků a členů ČSČK. Je také třeba mít velké porozumění Sdružení rodičů a přátel školy, ZV ROH při nemocnicích a všech větších místních závodů, které jsou garanty materiální-

ho zajištění, pohoštění i věcných cen. Těto podpory se IV. ZO ČSČK pod vedením MUDr. F. Hradeckého dostává. Výsledkem je akce, která pomáhá rozšiřovat znalosti dětí hrou, na kterou se děti těší, a dospělým přináší jako každé dobře vydařené dílo, uspokojení. A. V.

HUSITSKÁ HOUFNICE opět v muzeu. Po dlouhém putování při výstavě Jan Žižka z Trocnova vrátila se v březnu vzácná zbraň znovu do expozice našeho muzea. Od listopadu 1974 byla nejprve vystavena v Národním muzeu v Praze, v roce 1977 v Berlíně a v minulém roce v Moskvě. Rozměry nevelká válečnická hla-veň s pevně spojenou ušší komorou patří k jedinečným unikátům mimořádné historické hodnoty. I na výstavě zaujímala houfnice čelné místo jako jediná zbraň tohoto typu. Za čtyři roky kolem ní prošlo velké množství návštěvníků a mnozí z nich jistě nepřehlédli jmenovku Městského muzea v Novém Bydžově. Husitskou houfnici uváděl v obrazové příloze i katalog výstavy. Se snímkem houfnice jsme čtenáře seznámili ve 2. čísle Novobydžovského zpravodaje v roce 1977. Nyní máme možnost vzácný exponát znovu obdivovat v expozici našeho muzea.

Zhodnocení práce chovatelů v N. Bydžově

Základní organizace Českého svazu chovatelů v Novém Bydžově konala 24. února 1979 v Revíru Chudonice svou výroční členskou schůzi, na které hodnotila práci za uplynulé období v roce 1978. Výbor ZO připravil zprávu o činnosti, kterou přednesl předseda organizace soudruh Bohumil Svatoň. Zpráva byla hodnotná a výstižná, informovala o kladech i drobných nedostacích v práci ZO.

Největší pozornost byla věnována výstavě, konané ve dnech 12.–13. srpna 1978 při příležitosti 50. výročí založení novobydžovské organizace.

Tradičně na ní vystavovali pěstitelé ze základní organizace kaktusářů v N. Bydžově. O úspěchu výstavy nejlépe hovoří následující čísla: výstavy se zúčastnilo 155 vystavovatelů, vystaveno bylo 425 králíků, 197 holubů, 114 kusů drůbeže, 106 kusů drůbeže zakrslé, 344 cizokrajných ptáků, čestné ceny obdrželo 16 králíků, 13 pěstitelů drůbeže, 13 holubů, 4 exoti. Čestných diplomů bylo vystaveno u králíků 63, u drůbeže 32, u holubů 27 a u exotů 5. ZO Alberta Vojtěcha Fryče N. Bydžov vystavovala kaktusy ve foliovém hangáru na ploše 22 m²

V sobotu večer se vzpomínalo při táborovém ohni na uplynulých padesát let od založení chovatelské organizace spolu s pozvanými členy kaktusářské organizace i dalšími hosty. Večer strávený v krásné pohodě, v pěkném prostředí zanechal trvalou vzpomínku v myslích chovatelů, pěstitelů i všech hostů.

Mimo výstavu v letním období zajišťuje ZO ještě v lednu stolní ocenění králíků, jehož se zúčastnili 24 chovatelé se 106 kusy.

V registraci králíků splnila organizace plán na 105 % registrací 379 kusů. Pozoruhodné je, že novobydžovská organizace nevybírá na své výstavě poplatky od svých členů za vystavovaná zvířata, dále pak to, že za přestářlé členy platí členské příspěvky.

Jak pracuje organizace na poli kulturně výchovném? V květnu uspořádala zájezd na chovatelskou výstavu v Žirči, dále do Lhoty pod Libčany, v listopadu pak zájezd na Národní výstavu v Brně a do Olomouce na výstavu exotů. Zájezd končil kulturním programem.

V sobotu 17. března 1979 byl uspořádán společenský večer v restauraci Revír v Chudonicích, odkud si všichni chovatelé i jejich příznivci odnášeli dobré zážitky a mnozí z nich i hodně pěkných cen z bohaté tomboly.

Chovatelé přinášejí našemu trhu zlepšení, protože nejen pro svoji potřebu, ale i do výkupu dodávají králíčí maso. Za rok 1978 225 kg králíčího masa, 30 kg holubab, 6.150 vajec, 10 kg angorské vlny, 16 kg ovčích vlny, 1.190 kusů králíčích kožek a 40 q sena.

Základní organizace má chovatelské středisko-prostornou zahradu ve středu města jako výstavní areál, vlastní klece a příslušná zařízení pro pořádání místních výstav, vlastní traktor a valník.

Pro zlepšení krmivové základny si členové obhospodařují nevyužitou zemědělskou půdu přidělenou městským národním výborem. Na ní sklídili 64 q zrnin. Na 31 dílech pěstují chovatelé krmnou řepu a z luk sklízí seno.

Základní organizace vede své členy k aktivní pomoci obci na akcích Z a na pomoc plnění volebního programu Národní fronty. Usiluje o rozvíjení bohaté a pestré činnosti pro uspokojování zájmů svých členů i ostatních občanů s cílem využít všech jejich tvůrčích sil a schopností ve prospěch společnosti.

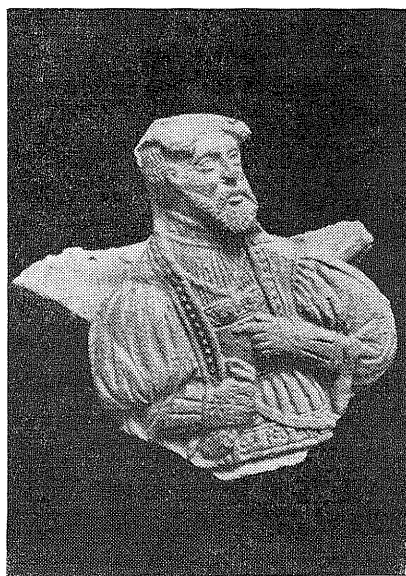
Všem nám jde o to, aby naše socialistická vlast byla ještě bohatší a krásnější.

Základní organizace má 63 členy, z toho 7 mladých chovatelů. Jim se budeme věnovat především, aby jejich chovatelské výsledky byly ještě lepší než výsledky nás starších. Mladí chovatelé mají zelenou. Výbor organizace pověřil zkušeného chovatele, aby o mladé členy pečoval, radil se s nimi a hlavně, aby jim pomohl řešit jejich problémy. Mladí budou soutěžit a výbor je bude odměňovat dle zásluh a výsledků.

Není to málo úkolů, ale jsou to úkoly reálné, jejichž plnění přispěje k dobrému postavení naší organizace v rámci celé socialistické společnosti.

Přehled místních výročí v roce 1980

19. 4. 1305	— první písemná zmínka o městě	— 675 let
1520	— založen starý židovský hřbitov	— 460 let
1540	— narozen Marek Bydžovský z Florentina	— 440 let
10. 7. 1805	— narozen Josef Němec, manžel Boženy Němcové	— 175 let
1820	— vznik koželužské dílny, předchůdkyně nynějšího závodu ZAZ	— 160 let
1865	— dostavěna novogotická radnice	— 115 let
7. 10. 1870	— zahájena první kampaň v nynějším cukrovaru	— 110 let
21. 12. 1870	— zahájen provoz železniční stanice	— 110 let
12. 5. 1875	— ustavující schůze sboru dobrovolných hasičů	— 105 let
28. 12. 1900	— narozen Josef Skořepa, „táta Skořepa“ z Fučíkovy Reportáže psané na oprátce	— 80 let
1905	— vlna stávek a demonstrací, boj za všeobecné hlasovací právo	— 75 let
2. 12. 1915	— úmrtí hudebního skladatele Jana Maláta	— 65 let
13. 12. 1920	— generální stávka Novobydžovska	— 60 let
21. 6. 1935	— zahájena stávka na stavbě vodovodu	— 45 let
25. 3. 1945	— výsadek parašutistů skupiny Kirov u Prasku	— 35 let
2.–10. 5. 1954	— Květnové povstání ve městě — od prvního vystoupení proti nacistům ke slavnému příjezdu Rudé armády	— 35 let
15. 6. 1950	— založeno JZD v Zábědově, předchůdce JZD ČSSP v Novém Bydžově	— 30 let
1960	— na základě zákona č. 36/1960 Sb. o nové územní organizaci zrušen okres Nový Bydžov	— 20 let
19. 9. 1965	— odhalení pamětní desky s bystou Josefa Němce na rodném domě	— 15 let



XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

RENASANČNÍ KACHEL. Byl nalezen před sedmdesátí lety při hloubení základů domu čp. 1467 ve Smetanově ulici. Kachel s poprsím muže v renesančním šatě pochází ze šestnáctého století a tvořil součást horní římsy bohatě zdobených kamen. Kachel patří k početnému souboru středověké keramiky ve sbírkách našeho muzea.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Památce východočeského botanika

Dne 23. července letošního roku uplynulo třicet let od smrti významného východočeského botanika Julia Vodáka. Byl učitelem, který celý svůj život zasvětil studiu květeny. Výsledkem jeho odborné práce je rozsáhlé dílo Květena Bydžovska a Chlumecka se zřetelem k okresům sousedním. Bylo připravováno v letech 1910–1920, napsáno v květnu 1934 a jako rukopis odevzdáno do majetku Městského muzea v N. Bydžově 24. prosince 1936. Dílo věnoval památce slavného českého přírodovědce, botanika univ. prof. dr. Ladislava Čelakovského a ke vzpomínce stého výročí jeho narození.

Vodák jako botanik byl pro svou odbornou práci připraven pečlivým studiem Čelakovského Prodronu květeny

české a jeho Doplnků. Neméně důležitou pomůckou pro Vodáka byla i Čelakovského Analytická květena Čech, Moravy a Slezska. Vodáková Květena Bydžovska a Chlumecka zahrnuje celkem 1624 rostlinných druhů u nás volně rostoucích v přírodě i pěstovaných. V úvodní kapitole svého díla se autor vyznává z pohnutek, které ho vedly k jeho napsání. „Ukončuji práci, pokud se týká trpělivosti, pro jednotlivce poněkud napínavou, avšak mnohými vzpomínkami radostnou, připomínám, že jsem ji konal pro mládež, aby vyhledávala a poznávala rostliny bez zbytečné a obtížné práce, psal jsem ji též pro přátele rostlinstva místního i vůkolního bez rozdílu, aby nízkému i vyššímu prostu věnovali tolik poro-

zumění a ochrany, kolik si zaslouží kraj, který co rok nás blaží svým užitekem, úsměvem a potěchou.“

Rukopis Vodakovy květeny uložený ve vzorné knižní vazbě se zany stal po svém dokončení středem zájmu českých botaniků. Mnozí z nich ji studovali přímo v muzeu, jiní si pořizovali kopie celého díla, některým byl rukopis půjčován laskavostí muzea i k domácímu studiu.

Julius Vodák se narodil 12. ledna 1864 v Lysé nad Labem. Vzdělával se v letech 1876 až 1879 na reálce v Jičíně, od roku 1879 do roku 1883 na učitelském ústavu v Jičíně. Po zkoušce způsobilosti získal osvědčení vyučovat na školách obecných. Po odborných zkouškách roku 1895 dosáhl způsobilosti vyučovat na měšťanských školách, a to oboru matematicko-technického. Měl i odbornou zkoušku pro vyučování francouzštině. Učitelskou dráhu započal 1. ledna 1884 jako podučitel na obecné škole v Žizelicích, od 1. srpna téhož roku jako vyučitel na obecné škole v Radovesnicích. Jako zatímní vyučitel působil od 1. ledna 1886 v Žizelicích a od 1. listopadu 1886 jako definitivní vyučitel v Žizelicích. Po desetiletém působení jako podučitel byl přeměnován učitelem při obecné škole v Žizelicích. Od roku 1896 působil v Novém Bydžově a od 28. června 1897 byl ustanoven definitivním učitelem při měšťanské škole v Chlumci nad Cidlinou, kde působil až do roku 1907. V té době vyučoval počtům, měřictví, rýsování, kreslení a tělovýchově. Od 24. června 1907 se datuje jeho působení jako definitivního učitele při měšťanské škole v Novém Bydžově.

Jeho bratr dr. Jindřich Vodák učil jako profesor v Lysé nad Labem. Manželka Julia Vodáková byla dcerou školního inspektora Petra Rittera. Po úmrtí ženy Anny se přestěhoval 8. května 1943 ke své dceři do Prahy, kde žil až do své smrti 23. července 1949 ve věku 85 let. Urna s popelem je uložena v jeho rodišti, v Lysé nad Labem na tamním hřbitově.

Moje vzpomínky zalétají k Juliu Vodákovi do jeho rodinného domu v Jungmannově ul. v Novém Bydžově, kde jsem ho osobně poznal. Vedl prostý život. V zahrádce pěstoval různé druhy rostlin, choval hlemýžďe a plazy. Měl bohatou sbírku nerostů a hornin. Soušedé ho považovali za podivína. Po celou dobu svého života v Jungmannově ulici svítil petrolejovou lampou. K stáru trpěl šedým zákalem, až úplně oslepl.

Julius Vodák, významný východočeský botanik, jako první na základě vlastních floristických studií a hlavně sběrů i za pomoci některých spolupracovníků z řad učitelů zanechal po sobě cenný dokument, ucelený obraz květeny Novobydžovska a Chlumecka. Vodáková Květena je pro nás dnes obrazem někdejší květeny, která působením negativních vlivů současného životního prostředí se stává rok od roku chudší. Květena tak zůstává neocenitelným výchozím pramenem pro dnešní floristická studia našeho území.

RNDr. Dobroslav Žofák

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO NOVÝ BYDŽOV vám nabízí předplatné na

kulturní rok 1980

Vážení diváci, naši přátelé, přáli bychom si, aby 12 divadelních večerů, které nabízíme v našem předplatném, splnilo Vaše očekávání a v něčem třeba i překvapilo. Při výběru titulů jsme si vědomi, že musí být svým obsahem i žánrem rozmanitý. Spojuje ho však snaha uvádět takové hry, ve kterých nad destrukcí, pasivitou či pocitu marnosti vítězí kladné lidské hodnoty — láska, pravdivost, tvořivý přístup k životu, humor . . . To ostatně vyjadřuje přání většiny lidí.

Mimo rámec této nabídky si Vás dovolíme pozvat na další hodnotná vystoupení uměleckých souborů, jejichž program zařadíme u příležitosti významných oslav a politických událostí.

Těšíme se, že i Vy se stanete našimi pravidelnými návštěvníky a využijete tak výhod předplatného.

Předplatné na cyklus představení od ledna do prosince roku 1980:

Ceny — I. místa 200 Kčs, II. místa 180 Kčs, III. místa 160 Kčs.

Těšíme se na Vaši účast a přejeme Vám hezké a příjemné večery.

LEDEN — Národní divadlo Praha
Heinrich Kleist: **ROZBITÝ DŽBÁN**

Rozbitý džbán patří k neznámějším Kleistovým hrám pro realistickou kresbu charakteru i hluboký ponor do lidského nitra.

ÚNOR — Divadlo Vítězného února Hradec Králové

Max Christian Feiler:

ŠESTÁ ŽENA JINDŘICHA VIII.

Hudební komedie o posledním manželství proslulého anglického krále Jindřicha VIII. s Kateřinou Parrovou.

BŘEZEN — Krajské kulturní středisko Ústí nad Labem

uvádí populární libereckou dechovku **CELESTÝNKU S NÁZVEM ZPÍVEJTE S NÁMI — AŽ ŽIJE DECHOVKA**

DUBEN — Divadlo bratří Mrštíků Brno
Ākos Kertész: **SVĀTEK**

Autor napsal „příliš hořkou komedii“, a i když nepdává recept na řešení problému, zcela jasně fandí těm, kteří se vzbouřili proti ubíjející malosti a prázdnotě všedních dnů.

KVĚTEN — Východočeské divadlo Pardubice

L. Stroupežnický: **NAŠI FURIANTI**

Tato hra patří právem k nejlepšímu odkazu české klasické dramatické tvorby. Z jeho díla hovoří jeho láska k českému člověku a české zemi.

ČERVEN — PŘEHLÍDKA MĚSTSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

ČERVENEC, SRPEN — Divadelní prázdniny

ZÁŘÍ — Krajské divadlo Kolín

Carlo Goldoni: **ZPÍVAJÍCÍ BENĀTKY**
Goldoniho komedie Kavárnička v půvabném přepisu Adolfa Hoffmeistra s hudbou a písničkami Jar. Ježka.

ŘÍJEN — Krajské divadlo Kolín

Alan Ayckburn: **MŮJ DŮM, MŮJ HRAD**
Anglický autor dokáže udržet celý večer neustálý sled komických situací, které přirozeně vyplývají z mistrovsky odlišných charakterů.

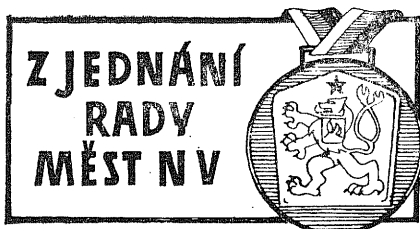
LISTOPAD — SLAVNOSTNÍ KONCERT K 63. VÝROČÍ VŘSR

PROSINEC — Východočeské divadlo Pardubice

M. Bulgakov:

CHCI SLUNCE ROZESMĀT

Hra vychází z klíčových událostí života geniálního herce a dramatika Moitiéra.



Rada č. 56 — 9. 4. 1979

1. Rozbor hospodaření PBH za r. 1979
2. Vyhodnocení soutěže OV na území města Nového Bydžova za rok 1979
3. Politicko-organizační zajištění májových oslav

Rada č. 57 — 25. 4. 1979

1. Kontrolní zpráva o plnění JPKVČ za I. čtvrtletí roku 1979
2. Plány práce kulturních zařízení na území města za rok 1979 včetně podílu na plnění úkolů VP NF
3. Plnění plánu technické vybavenosti k RD za I. čtvrtletí roku 1979

Rada č. 58 — 14. 5. 1979

1. Stav v plnění závěrů XV. sjezdu KSČ a úkolů VP NF na léta 1976—1981 včetně vyhodnocení práce poslanců, komisí, aktivů MěstNV
2. Plnění plánu a rozpočtu MěstNV za I. čtvrtletí 1979

Rada č. 59 — 28. 5. 1979

1. Kontrolní zpráva o stavu provedených požárních prohlídkách objektů a opatření, která byla přijata k odstranění závad.

Rada č. 60 — 11. 6. 1979

1. Kontrolní zpráva o stavu vyřizování připomínek, podnětů a stížností občanů včetně OV na území města
2. Politicko-organizační zajištění prací v JZD ČSSP Nový Bydžov

Rada č. 61 — 27. 6. 1979

1. Výsledky prověřek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci včetně stavu a čistoty komunikací a veřejných prostranství a plnění opatření z revize IPB TS města N. Bydžova
2. Kontrolní zpráva o úrovni a výcviku VPS na území města

Rada č. 62 — 9. 7. 1979

1. Kontrolní zpráva o naplňování komplexního plánu k omezení kriminality a zajištění veřejného pořádku na léta 1976—1980 včetně stávající organizace a zajištění rozvoje požární ochrany na území města

Rada č. 63 — 23. 7. 1979

1. Kontrolní zpráva o plnění JP KVČ za I. pololetí 1979 včetně zhodnocení průběhu výchovného systému Mládež a kultura a jeho začlenění v JP KVČ
2. Kontrolní zpráva o plnění úkolů JSBVO za I. pololetí 1979

Rada č. 64 — 6. 8. 1979

1. Návrh bytového pořadníku na II. pol. 1979
2. Kontrolní zpráva o schůzové činnosti orgánů, komisí a aktivů za I. pololetí 1979

Rada č. 65 — 20. 8. 1979

1. Kontrolní zpráva o naplňování usnesení RONV č. 47/1/78 k práci s mládeží
2. Kontrolní zpráva o postupu na investiční části akce Z a technické vybavenosti k RD za I. pol. včetně vyhodnocení závazku MěstNV a soc. soutěže OV za I. pololetí 1979

Rada č. 66 — 3. 9. 1979

1. Kontrolní zpráva o plnění plánu a rozpočtu MěstNV a zařízení za I. pol. 1979 a návrh rozpočtu MěstNV a zařízení na rok 1980
2. Stav a využití pozemků na území města se zaměřením na jejich využití pro účely výstavby RD a družstevní výstavbu
3. Politicko-organizační zajištění podzimních směn NF

Rada č. 67 — 17. 9. 1979

1. Rozbor hospodaření PBH za I. pol. 1979
2. Návrh plánu akcí Z a technické vybavenosti k RD na rok 1980
3. Politicko-organizační zajištění oslav VŘSR a M ČSP

Rada č. 68 — 1. 10. 1979

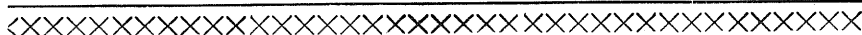
1. Kontrolní zpráva o úrovni poskytovaných služeb ze strany TS města a koncepce jejich rozvoje
2. Kontrolní zpráva o postupu prací na akcích Z a TVRD
3. Kontrolní zpráva o činnosti komisí MěstNV

Rada č. 69 — 15. 10. 1979

1. Organizační zajištění inventarizačních prací na MěstNV a zařízení včetně složení a úkolů VLK a DIK.
2. Kontrolní zpráva o stavu plnění JP KVČ za III. čtvrtletí 1979 včetně plnění usnesení RONV č. 13/9/77 k rozvoji MPP

Rada č. 70 — 31. 10. 1979

1. Přehled o schůzové činnosti orgánů, komisí a aktivů MěstNV za III. čtvrtletí 1979
2. Kontrolní zpráva o realizaci dopravního značení na území města
3. Informační zpráva o činnosti SPOZ v souladu se závěry okresního aktivu SPOZ v roce 1978
Jaroslav Prokeš, tajemník MěstNV



Ze zápisníku VB v Novém Bydžově

Dne 16. 7. 1979 v poledních hodinách navštívil restauraci Tatra v N. Bydžově vícekrát trestaný V. M., který se v restauraci přivedl do podnapilého stavu, ve kterém pak hrubými urážlivými výrocky napadal obsluhující personál po kterém házel knedlíky. Jeho chováním a jednáním byli pohoršeni přítomní hosté, kteří postupně z restaurace odešli. Za svoje jednání bude řešen Okresním soudem. ● Vazebně byl orgán VB prošetřován případ krádeží jízdních kol spáchaných několika osobním recidivistou B. J., kterému během šetření byla prokázána další trestná činnost. Za své delikty byl odsouzen k nepodmíněnému trestu. ● Nezákonným způsobem se chtěli obohatit H. R., H. J. a H. V., kteří neoprávněně vnikli do sadu JZD ČSSP, kde se stromu skleпали cca 9 q jablek, které prodali ve výkupu a tímto získali finanční prostředky, které použili pro vlastní potřebu. Že tímto způsobem není dovoleno se obohacovat rozhodl Okresní soud. ● Neoprávněně držel ve svém vlastnictví a pro svoji potřebu používal R. M. nalezený magnetofon v roce 1976, který na náměstí zapomněl majitel. Až po třech letech byl pachatel zjištěn a pro zatajení nálezu byl předán k postihu Okresnímu soudu. ● I nezletilý může být nebezpečným pachatelem jako je v případě devítiletého B. R., který má na svědomí rozsáhlou trestnou činnost — krádeže jízdních kol, vloupání do bytu, ze kterých zcizoval peníze, hodinky atd., vloupání do objektů socialistických organizací a institucí, kde se zmocnil střelné zbraně a touto na zdraví ohro-

žoval občany Nového Bydžova. Po prokázání a usvědčení jeho trestné činnosti je případ v součinnosti s ONV a školou projednáván. Svým dětem by v některých případech měli rodiče věnovat více času, zejména v době jejich osobního volna, aby měli přehled a znalost o tom, co vlastně jejich děti dělají a jakým způsobem se „baví“. ● Vazebně je prošetřován případ příživnictví Š. M., který od měsíce června 1979 nehdal nikde pracovat, ani neměl zájem do řádného pracovního poměru nastoupit a prostředky pro svoji obživu si získával tím, že se nechal vydržovat svoji matkou. ● Nezájem o kulturní cestování ve veřejných dopravních prostředcích měli mladiství V. Z., V. M. a V. J., kteří při cestě autobusem ČSAD v tomto úmyslně rozřezali a roztrhali několik opěrek sedadel a tím poškodili majetek, který slouží široké naší veřejnosti. Jejich vandalství rozhodl Okresní soud. Ms.

Poznamenejte si telefonní čísla:

Veřejná bezpečnost	333, 158
Lékař. pohotovostní služba	247
Požární zbrojnice	150
Nemocnice s poliklinikou	21, 77, 251

Jeden den v jeslích

V socialistické společnosti je jeslová péče neodmyslitelnou součástí společenské péče o zdravý tělesný a psychický vývoj dětí zaměstnaných matek a je vhodným, vysoce odborným a hodnotným doplňkem rodinné výchovy dětí. Zabezpečuje všestrannou péči o děti často v nelehkých podmínkách.

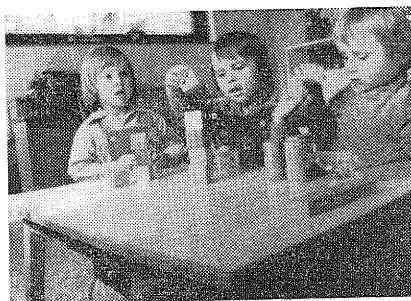
Jesle v Novém Bydžově mají poměrně dlouhou tradici. Původně byly umístěny v Husově ulici a měly 20 míst. V nynějších prostorách jsou od r. 1961 a počet míst vzrostl na čtyřicet. Po celou tu dobu se pracovnice potýkají s problémy většího nebo menšího rázu, které překonávají jen zvýšeným pracovním úsilím a obětavostí. Za svoje pracovní úspěchy získaly bronzový odznak BSP a v soutěži dále pokračují.

Podíváme se, jak vypadá každodenní program takového malého človíčka, jehož druhým domovem jsou jesle. Každý den ráno můžeme vidět na cestě k parku, v jehož blízkosti jsou jesle, zvýšené množství kočárků a v nich vykukující rozespálé oči našich nejmenších občánků. Však to ani oni nemají v dnešním uspěchaném světě lehké. Ráno časně vstávat, rychle se umýt, ustrojít, najít a honem nejkratší cestou do jeslí. Tam poslední mámino nebo tátovo ponaučení „buď hodný, dávej pozor a hezky poslouchej tety“ a již ho ta jeho teta po zběžné prohlídce odvádí k dětem do herny.

První dny a týdny znamenají pro dítě v jeho dosavadním životě značnou změnu. Ne každé dítě se umí této změně dobře přizpůsobit. Některé se spřátelí rychle, jiné jsou v prvních dnech smutné nebo málo jedí, špatně usínají a jsou brzy unavené. V takovém případě záleží na rodičích, aby dosavadní rozvrh dítěte přizpůsobili programu jeslí a svým klidným jednáním mu pomohli překlenout tuto velkou změnu v jeho životě. Dále je velmi důležité informovat sestru o chování i zdravotním stavu dítěte. Nakažlivé nemoci se v jeslích velice rychle šíří. Nejlepší prevencí je každé dítě podezřelé z nákazy vyřadit ze styku s ostatními dětmi. Nedobře tedy jednájí ti rodiče, kteří této zásady nedbají a pokoušejí se nemocné dítě do jeslí „vpašovat“. Ohrožují tím nejen zdraví svého dítěte, ale i ostatních dětí. Po nemoci musí mít dítě dostatek času k zotavení. Není proto správné naléhat na lékaře, aby se dítě do jeslí vrá-

tilo předčasně. Někdy kvůli jednomu nebo dvěma dnům zameškají rodiče později v práci mnohem delší dobu.

Jak pracují sestry s dětmi v jeslích? Jejich výchovná práce spočívá v podporování užitečných projevů a návyků dětí při dodržování režimu dne, tj. pravidelnosti v jídle, spánku, pobytu na čerstvém vzduchu, osobní hygieny a potřeb. Další výchovnou složkou je hra s dítětem, která se provádí až třikrát denně. Dobře vedená hra má pro vývoj dítěte velký význam. Umožňuje



jeho seberealizaci, poskytuje mu uspokojení a rozvíjí jeho rozumovou aktivitu a tělesnou činnost. Hry se zaměřují i na oblast pracovní a estetickou, např. hry výtvarné a hudební.

K plnění výchovných úkolů přispívá i vnitřní vybavení, výzdoba prostředí a zejména hračky. Aby hračka působila na rozvoj dětské osobnosti, musí dítě podněcovat k činnosti. Má být jednoduchá, vkusná a z hlediska bezpečnosti a hygieny nezávadná. Sestry pozorují tělesnou a duševní vospělost dětí a na základě těchto pozorování určuje dětská lékařka ve spolupráci s nimi další individuální výchovný program. Neméně důležité je stravování a správná příprava stravy. Vždyť správná výživa ovlivňuje růst, zdraví i výkonnost po celý život.



Vraťme se však k našemu malému do herny. Zatím co my jsme si povídali, co a jak má být, on se zabavil s dětmi a hračkami, kterých je v jeslích dostatek. Přiblížila se osmá hodina, kdy rodiče přivádějí poslední děti. Volná zábava končí. Děti si umyjí ruce a u vzorně prostřeného stolu posvačí. Pak se znovu myjí a povídají si se sestrou o světě kolem nich. Sluníčko venku pěkně svítí, to přece nemůžeme zůstat doma! Na zahradě je tak krásně, můžeme tam běhat, skákat, hrát si na písku a provozovat rozmanité zábavné hry. Také venku za plotem se děje mnoho zajímavých věcí, na ty bychom se také rády podívaly. A tak můžeme často vidět sestry, jak vedou svoji skupinku stejně oblečených dětí pěkně na šňůrce, aby se nezaběhly, a ty nejmenší vezou na kočárku. Na vycházkách pozorují přírodu i lidi při práci, poznávají dopravní prostředky, učí se životu dospělých lidí tak, aby byl pro ně co nejdříve pochopitelný. My jsme však malé, u toho učení ještě dlouho nevydřžeme, proto honem zpátky do jesliček! Tam už nám jistě něco dobrého uvařili. S chutí zasedneme k talířům a mnohá maminka by se divila, jak ten její neposeda svoji porci spořádá.

Hra je pro dítě prací, a tak není divu, že je brzo unavené, musí si odpočinout. Děti chodí po obědě spát pravidelně. To jsou chvíle, kterých sestry využívají pro svou přípravu programu práce s dětmi na příští den, spravování prádla ap. Kolem druhé hodiny se děti probouzejí, dostávají zase svačinu a pro některé už si přicházejí rodiče. Ona přece jen zábava s mámou nebo tátou, kteří mne mají rádi, je to nejlepší, co mám a na co se z celého dne nejvíce těším.

Rodiče by si měli proto nalézt pro své děti dostatek času a jejich pobyt v jeslích zbytečně neprodlužovat. Žádné jiné hodnoty nemohou nahradit vzájemné citové vztahy. Mít rád umí jen ten, kdo lásku dostal, kdo se jí od někoho naučil. Na to by neměli zapomínat ti rodiče, kteří svoji lásku demonstřují tím, že si jí od svých dětí kupují nadměrnými dary, místo toho, aby jim věnovali svůj volný čas a porozumění pro jejich problémy.

Již J. A. Komenský vystihl, co později potvrdila věda, že totiž vývoj dítěte v jeho předškolním věku rozhoduje o úrovni osobnosti člověka v dospělosti.

A. V.

Naší Matriky

SŇATKY od 24. března 1979

7. 4. Miroslav Caky, Červeněves
Eva Holubičková, Nový Bydžov
7. 4. Miroslav Leden, Zdechovice
Naděžda Maturová, N. Bydžov
14. 4. Pavel Soukup, Nový Bydžov
Jitka Drahoušková, Zadražany
14. 4. Václav Brett, Králíky
Libuše Apoštolová, N. Bydžov
14. 4. Zdeněk Kořínek, Nový Bydžov
Jiřina Molnářová, Nový Bydžov
21. 4. Miroslav Rašín, Nechanice
Stanislava Chlábková, Zábědov
28. 4. Vratislav Frýda, Nový Bydžov
Miloslava Jiránková, Zadražany
28. 4. Josef Zámeš, Nový Bydžov
Dagmar Tuhá, Měník
28. 4. Otakar Kubeška, Starý Bydžov
Miloslava Šmejkalová, N. Bydžov
28. 4. Petr Cerník, Nový Bydžov
Irena Drábková, Nový Bydžov
12. 5. Ludvík Döme, Chudonice
Jaroslava Urbanová, Praha
9. 6. Přemysl Durdá, Nový Bydžov
Věra Čížková, Nový Bydžov
9. 6. Jiří Hladík, Nový Bydžov
Dagmar Knížková, Nový Bydžov
9. 6. Jan Stefina, Nový Bydžov
Zdenka Garajová, Nový Bydžov
16. 6. Ivan Kaninský, Nový Bydžov
Marie Pavlíčková, Nová Ves
u Chotěboře
23. 6. Josef Hladík, Mlékosrby
Hana Patková, Nový Bydžov
23. 6. Viktor Holka, Hodonín
Blanka Kopáčová, Nový Bydžov
7. 7. Vladimír Suchánek, N. Bydžov
Taťana Vaničková, Smidary
7. 7. Stanislav Jirsák, Smidary
Jiřina Kopecká, Chudonice
14. 7. Ing. Jiří Martinec, Trutnov
Ing. Olga Kožíšková, N. Bydžov
21. 7. Vladimír Donát, Nový Bydžov
Miroslava Pilařová, N. Bydžov
28. 7. Jiří Trutnovský, Nový Bydžov
Blanka Hurtová, Štětí
4. 8. Pavel Brett, Králíky
Olga Stružinská, Nový Bydžov
25. 8. Vladimír Hlaváček, Nový Bydžov
Zdeňka Krejčová, Sloupno
25. 8. Josef Chvojka, Srch
Irena Ferencová, Nový Bydžov
1. 9. Miloslav Kvasnička, Káranice
Naděžda Lípová, Chudonice
15. 9. Ján Demeter, Nový Bydžov
Verona Oláhová, Nový Bydžov
15. 9. Rostislav Novák, Hlušice
Jana Rosůlková, Nový Bydžov
22. 9. Vladimír Trnka, Nový Bydžov
Jana Žďárská, Skřivany
22. 9. Martin Suchánek, Nový Bydžov
Vlasta Vášová, Skřivany
29. 9. Josef Hodr, Hnátnice
Jiřina Tuhá, Chudonice
6. 10. Jaroslav Klepač, Chudonice
Lenka Kofránková, Sloupno
6. 10. Bohumil Němec, Nový Bydžov
Alena Slavíková, Nový Bydžov
27. 10. Tibor Dolník, Chudonice
Hana Kuklová, Lovčice
3. 11. Petr Louda, Nový Bydžov
Hana Regálová, Chudonice
17. 11. Miroslav Gomboš, Nový Bydžov
Eva Telvácová, Chrástava

NAROZENÉ DĚTI

od 18. března do 24. září 1979

18. 3. Zaneta Leszczuková, Dukelská
27. 3. Petra Hladíková, Revoluční 688
30. 3. Irena Kroisová, Fučíkova 854
6. 4. Vojtěch Subrt, Jiráskova 530
10. 4. Vít Pospíšil, 28. října 1636
10. 4. Lukáš Ludvík, Klicperova 715
12. 4. Dagmar Tichá, Tyršova 109
17. 4. Marta Hladíková, Tyršova 165
20. 4. Lucie Koudelková, Alešova 237
27. 4. Diana Matoušková, Smetanova
28. 4. Radek Tyrycht, Na Svarcavě
3. 5. Anna Lauterbachová,
Gottwaldova 690
5. 5. Jan Žaloudek, Nová 1951
6. 5. Karel Veinfurter, Dukelská 1042
10. 5. Jan Píša, Celakovského 607
14. 5. Kateřina Bydžovská, Komenského
16. 5. Jan Kadečka, Fučíkova 889
17. 5. Ondřej Novák, Fučíkova 769
17. 5. Martin Drobek, Fučíkova 910
18. 5. Jitka Šeberová, Vrchlického 1714
18. 5. Vendula Kuklová,
Marka Bydžovského 1151
23. 5. Martina Šurová, Lidická 781
28. 5. Tomáš Nosek, U jatek 792
4. 6. Jana Petráčková, Metličany 1094
4. 6. Kateřina Strnadová, Fučíkova
12. 6. Jaroslav Dvořák, Fučíkova 910
15. 6. Milan Matějec, Zahradní 451
16. 6. Martin Chmelař, Lidická 801
18. 6. Jiří Novák, Jungmannova 1705
18. 6. Petra Pospíšilová, Chudonice
19. 6. Jana Lednová, Tyršova 108
25. 6. Petra Stejskalová, Fučíkova 893
3. 7. Oldřich Rygl, Jánská 1499
8. 7. Adriena Dryáková, Turkova 1347
9. 7. Jarmila Lorencová, Gottwaldova
10. 7. Pavlína Cakyová, Revoluční 291
10. 7. Marie Solfronková, Fučíkova
15. 7. Ladislava Hrubá, Dr. Deyla 1859
16. 7. Lenka Hrdinová, Merendní 1863
16. 7. Barbora Volejníková, Zizkova 677
17. 7. Petra Svatoňová, Klicperova 723
18. 7. Petra Novotná, Husova 1368
18. 7. Simona Stachová, Korneliova 34
19. 7. Jan Sakršíd, Tyršova 108
19. 7. Gabriela Pospíšilová, Luční 770
21. 7. Marcela Vávrová, Smetanova
23. 7. Michal Urban, Fučíkova 907
28. 7. Pavel Nový, Smetanova 1783
28. 7. Květa Lednová, V aleji 395
30. 7. Jan Průša, Havlíčkova 128
2. 8. Petr Jiránek, U jatek 922
2. 8. Pavla Peřinová, Chudonice 28
2. 8. Petra Peřinová, Chudonice 28
8. 8. Lubomír Ondra, Jungmannova
28. 8. Kateřina Tomanová, Osecká 758
29. 8. Miroslav Leden, Klicperova 716
31. 8. Jakub Strnka, Palackého 1200
31. 8. Martin Pozler, Zábědov 10
4. 9. Pavlína Hájková, Nová 1940
12. 9. Jiří Pavelka, Erbenova 1274
17. 9. Petr Zámeš, Dukelská 1409
17. 9. Dana Kříšťanová, Rudé armády
17. 9. Luboš Vrcek, Purkyňova 1513
22. 9. Milan Oláh, Čs. armády 1554
23. 9. Martina Maršíková,
Ignáta Herrmanna 349
24. 9. Jaroslav Mikulka, Chudonice
- od 7. října do 31. října 1979
7. 10. Gabriel Křivánek, Purkyňova
7. 10. Monika Soukupová, Tyršova 108
10. 10. Eva Neumannová, Smetanova
28. 10. Martin Šorm, Fučíkova 768
30. 10. Monika Durdová, Dukelská
30. 10. Martin Mocek, Metličany 1101

ZLATÉ SVATBY

dne 11. srpna 1979

FRANTIŠEK A RŮŽENA KULICHOVI,
Nový Bydžov 1038

dne 26. října 1979

FRANTIŠEK A RŮŽENA HEŘMANOVI,
Nový Bydžov 350

dne 27. října 1979

JOSEF A HELENA KRUPICKOVI,
Nový Bydžov, Smetanova 1257

ÚMRTÍ

od 15. března do 1. listopadu 1979

15. 3. Anna Čížková 88 let
22. 3. Libuše Khorelová 76
26. 3. Josef Štefánek 79
30. 3. Josef Klaban 84
31. 3. MUDr. Jaroslav Kučera 80
5. 4. Marie Vídalové 83
5. 4. Karel Pavelka 87
9. 4. Anna Škrabálková 67
13. 4. Přemysl Rygl 64
15. 4. Růžena Machková 68
17. 4. Antonín Žďárský 80
18. 4. Karel Rudolf 70
1. 5. Františka Valášková 80
1. 5. Anna Strnadová 88
2. 5. František Böhm 57
3. 5. Stanislav Hüttel 59
8. 5. František Bárta 77
12. 5. Josef Leden 55
15. 5. Marie Vošmrdová 94
15. 5. Václav Zizka 89
23. 5. Lidmila Hindráková 79
24. 5. František Lhoták 79
27. 5. František Dvořák 79
27. 5. Josef Pavlásek 73
27. 5. Libuše Brettová 60
28. 5. JUDr. Jan Navrátil 79
31. 5. Julie Vítková 75
31. 5. Marie Ulmanová 78
6. 6. Marie Matějovská 67
11. 6. Marie Hrubá 90
13. 6. Josef Černý 71
15. 6. Josef Klofoc 66
16. 6. Jaroslav Liška 35
21. 6. Anežka Kubátová 78
24. 6. Josef Ulík 45
28. 6. Bořivoj Horyna 59
3. 7. Božena Bittmanová 83
6. 7. Anna Tichá 77
17. 7. Františka Pospíšilová 88
18. 7. Václav Brett 67
18. 7. Růžena Hermanová 84
27. 7. Jan Hoffman 76
5. 8. Václav Hladík 67
6. 8. Marie Štemberková 70
13. 8. Magdaléna Medlíková 86
21. 8. Jaroslav Pospíšil 82
26. 8. Anna Šenková 5
30. 8. František Klika 65
9. 9. František Bradna 74
9. 9. Václav Büchel 68
15. 9. Ludmila Komárková 76
21. 9. Ludmila Omastová 68
29. 9. Anna Pichlová 67
3. 10. Josef Jiránek 68
12. 10. Emil Klimes 78
22. 10. Anna Kelnerová 88
27. 10. Jarmila Králíčková 75
28. 10. František Klož 82
1. 11. Josef Novotný 81

Vzpomínka na Grafické závody V. & A. Janata

ke stému výročí závodu 7. října 1879

Se sedmou velmocí, tiskem, přišel jsem do přímého styku v roce 1928, kdy jsem byl pověřen pořadatelstvem studentské merendy novobydžovské a výborem Sdružení studentstva novobydžovského redakcí studentských Pomněnek, které u příležitosti merendy vycházely jako časopis v pěti až šesti číslech. V té době jsem se seznámil s Grafickými závody V. & A. Janata, kde se Pomněnky tiskly.

Před mým duševním zrskem defilují osoby, které reprezentovaly znamenitou pověst těchto grafických závodů. Především je to Alois Janata, který se ujímá samostatně vedení závodu po svém strýci, Vavřinci Janatovi, v roce 1920.

Alois Janata, absolvent Vysoké školy grafické ve Vídni, narozen 27. února 1890 v Novém Bydžově, muž s moderním nazíráním na černé umění, je osobnost po charakterové stránce velmi dynamická — odborně vzdělaný, energický, rozhodný, iniciativní, odborník s vlastním tvůrčím duchem, tiskař i nakladatel, pracující celou svou výraznou houževnatostí pro rozvoj závodu.

A. Janata přivedl tiskárnu k nejvyšší metě chvály litografie i nototisku zásluhou výborné kvalifikace jejich zaměstnanců, z nichž většina už není mezi živými. Osobně jsem téměř všechny znal. Jím patří moje úcta, obdiv a vděčná vzpomínka. Z tohoto aspektu vzpomínám na Miroslava Antoše, výborného sportovce-fotbalistu, Josefa Bažanta, korektora a redaktora Josefa Doležala, Prokopa Dunku, Oldřicha Dvořáka, Františka Chaloupku, Ladislava Karáska, strojního sazeče, který i v řeckém textu našel chyby, Františka Knotka, Františka Koudelku, Karla Kyselou, Jana Lováka, metéra při redakci Pomněnek, Františka Nováka, ředitele Stanislava Novotného, Rudolfa Šimanovského, znamenitého kamenotiskaře, též význačného ochotníka v divadelním spolku Jirásek, Karla Trojnu, nejenom zkušného tiskaře, ale i oblíbeného divadelníka-humoristu, který dovedl svým hereckým vystoupením i přeléhavým vtípem rozveselit několikrát za večer publikum v Jiráskově divadle, Karla Veselého, jeho manželku Josefu, která v tiskárně pracovala přes padesát let, a Jaroslava Žofka.

Ze žijících zaměstnanců, kteří tráví svůj zasloužený odpočinek v Novém

Bydžově, uvádím Františka Kaválka, vášnivého zahrádkáře, korektorku Marii Ježkovou, Jaroslava Podlípého, oddaného tělovýchovného pracovníka, stále čilého Václava Šimáka, Josefa Janečka, žijícího v Měníku, Boženu Svobodovou, která v tiskárně pracovala přes 40 let, Annu Churáčkovou a Viktorii Trojnovou.

Bere-li čtenář do ruky vkusně a velmi vzhledně upravenou vědeckou knihu či knihu rázu literárního, či nádherný katalog, vidí-li vylepený honosný plakát, čte-li v horském hotelu výtvarně umělecky vypravený jídelní lístek či s úsměvem prohlíží své svatební či promoční oznámení, nedovejde si představit, co pracovního úsilí, osobního postřehu, vytrvalosti a přesnosti musí věnovat tiskař svému výrobku, aby nastala vzájemná a dokonalá harmonie mezi prací nápaditého výtvarníka, autora a jeho vyrobeným tiskem. Z krásné práce má radost nejenom autor, ale i tiskař.

O kvalitě tisku, pohotovosti, absolutní přesnosti smluvených termínů v dodání tištěných edicí s jedinečným uznáním a oceněním práce nejen A. Janaty, ale i všech zaměstnanců, mluví v nakladatelských vzpomínkách Dr. O. Štorch-Mariem. Uvádím jenom malou ukázkou. Při vydání Galsworthyho knihy „Sága rodu Forsyťů“ ve druhém díle na str. 450 píše: „Byla to krásná edice, která dělala čest nejenom Aventinu, ale i tiskárně Janatově. Také Galsworthy ji uvítal s uznáním“.

Vzpomínám rád na tu malou administrativní místnost v Janatově tiskárně, na kancelář k severu obrácenou, kde se svítilo od rána do noci, místnost přeplněnou haldami papíru, v níž se scházeli učenci, literáři, výtvarníci, hudební skladatelé i úsměvní lidé objednávatí potřebný materiál, kde se kuly i rodily směle plány pro tisk i naši kulturu. Tanou mi na mysl i provozní místnosti, kde pracovalo až 120 zaměstnanců, proti nynějšímu daleko menšímu početnímu stavu.

V odkazu tiskárny tkví i dnešní její poslání — ve vedení tiskárny, kvalitě tisku, ve výborné schopnosti zaměstnanců, sazečů, tiskařů — vytvořit knižní publikaci, ať již vědeckou či literární, vzhledný merkantil, tedy tisk, který svou výtvarnou tiskařskou formou je schopen soutěžit s nejlepšími současně vydávanými knižními výrobky tiskáren daleko větších i technicky vybavenějších, takže dnešní novobydžovská tiskárna — Východočeské tiskárny, národní podnik, provoz 14, N. Bydžov — plní v naší společnosti bohatě své kulturní poslání a s nejlepším štítem své výtvarné a odborné práce vstupuje do dalšího století.

Významné sté výročí svého provozu oslavili zaměstnanci novobydžovské tiskárny v pátek dne 16. listopadu 1979 společným slavnostním shromážděním za účasti hostů, zástupců VČT, podnikového ředitelství Pardubice, předsedy

MěstNV s. J. Kunta v Novém Bydžově. Slavnostní schůzi zahájil s. K. Trojna a projev k stému výročí založení provozu přednesl s. V. Drábek, předseda ZV ROH. V dalším průběhu vystoupil vedoucí provozu s. M. Běhal a zhodnotil výsledky provozu za posledních 15 let.

Dále shromáždění pozdravil předseda MěstNV s. J. Kunt a předal provozu Čestné uznání, dále vystoupil za podnikové ředitelství s. Kubát a s. Neuman, za ministerstvo průmyslu ČSSR s. Fr. Hůlka a další hosté.

V družném přátelském a srdečném prostředí probíhala slavnost až do pozdních hodin za výborného účinkování novobydžovské „Skleněnků“.

V průběhu schůze obdrželi zaměstnanci provozu a důchodci pamětní listy a medaile vydané k tomuto výročí.

Dr. Oldřich Mašťálka



- * Mnoho úspěchů v roce 1980
- * čtenářům Zpravodaje
- * přeje redakční rada.

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v N. Bydžově nepravidelně. - Řídí redakční rada, zástupce odpovědného redaktora Jitka Horynová. - Povoleno odborem kultury ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. - Tisknou Východočeské tiskárny, n. p. v Novém Bydžově. - Náklad 1.400 výtisků.

